

ELŐFIZETÉS:

Egész évre 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többszöri hirdetésnél olcsóbb. Nyitási sorra 25 kr. Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr. A hirdetések Bittermann Nándor nyomdájában és a szerkesztőnél fogadtatnak el. Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

Megjelenik minden kedden.

Egyes szám ára 15 kr.

A hitel veszedelme.

z 1881. LX. t. c. 54. §. így rendelkezik: »Alladalmi, törvényhatósági és községi szolgálatban levő tisztviselők és hivatalnokok . . . szolgák rendes fizetésének, illetőleg várakozási illetékének, személyes (működési) és kör pót-díjainak legfeljebb egyharmada, és ez is csak úgy vehető végrehajtás alá, hogy a végrehajtást szenvedő részére évi 800 ft-t foglaláson túl is érintetlenül fennmaradjon.«

Ezen állami intézkedés törvényes erejű, tehát addig, míg törvény marad, tiszteletben tartandó. Sőt ha nem tiszteltetik is, érvénykedik. Esméje mindenestre az volt, hogy a hivatalnoknak anyagi csapások, családi szerencsétlenségek dacára is maradjon annyija, amennyiből eltenghessen úgy, hogy vagyoni szorultságának ne a közszolgálat vallja kárát.

Azonban — sajnos — elég ember találkozik, aki magát ezen törvény által privilegizált adósságszínalónak hiszi és eszerint is él, cselekszik.

Elküld a szegény szatócsához egy süveg cukorért és ha az árát kéri, hitegeti sohanapjáig. Ha bepöröli, nagyot nevetve megmutatja fizetési ívét s még ő neki áll fölébb. Tudunk eseteket a közel multból — egypár tönkre ment fiatal szabó iparosunk megnevezhetné őket — hogy igen szegény fizetésű legényké, aligha nem azon előre kifőzött tervvel, hogy hát ő szegény egzisztenciájukban szentek és sérthetetlenek, öltözetszámra szabatták a finomnál finomabb ruhákat s a hitelező soha egy krajcárnak sem látta színét, sőt azt se remélheti, hogy majd valaha látja; mert az illetők elég becsutellenek a törvény által sorszaklatottak számára állított védbástya mögé bujni.

Az ilyen embereknek egész módszerük van a pumpolásban. Megrendelik a cipőt; gondoskodnak róla, hogy mikor hazaküldik, ne legyenek az inas szeme előtt; fölhuzzák, el is szagatják, de a szegény suszternek feleje se néznek.

Akárhányan ülnek hivatali irodákban s képviselik az állami szolgálat egy-egy alantas ágát; élnek, költenek nagy urasan, de kiszámított könnyelműséggel csinált adósságaikat nem fizetik. Hány iparos és kereskedő sínl meg ezen emberek rosszhiszeműségét? Mennyi verejtékes munka vesz el így ingyenbe?

Nem-e a legnyomorultabb, legalávalóbb fogás az: a kétségbeesés örvényébe fuldoklók számára rendelt állami mentő ladikot szeszélyből elfoglalni és kéjcsolnakázásra használni?

Azt mondjuk tán: ne hitelezzenek az ilyenek.

Igen ám, ha a szívekben és vesékben szabad szemmel lehetne olvasni! Az a szegény iparos egyik városvegtől a másikig nem futhat minden cipőrendelésnél s végre is már a levegőben van, hogy kénytelen hitelezni. Ha így megcsalják, még ő szegényli magát kartársaitól; még ő pirul el csalójának szemtelensége miatt.

Aztán meg mit tudhatja az a pincér, hogy az ilyen tükörverő, sampányeros urfinak miye van a zsebében, a sok zálogcédula között?

Akármelegik városban is lehet még az egyszerűbb iparosok kárára évekig sikkasztani és csalni, csak a kellő rafinéria meglegyen hozzá . . .

A rabló életét teszi ki, ha támad; a zsebmetsző szabadságával játszik; a család félhet hogy rajtakapják. Ellenben az ily patentozott uri emberek zsarolnak, csalnak, lopnak szabadon. Azért hoztuk ezt nyilvánosságra, mert e nagy megyében ismerünk nem egy ilyen alávaló lelket, aki ahol csak teheti, egész kidobásig urizál a más keserves pénzén. Legyenek tehát részen mindazok, akik hitelezni szoktak és ugyszólván kényszerítvők, hogy az ilyen könnyen kiismerhető elődsi férgék meg ne másszák őket.

Vajha az illetékes főnökök, félretéve a formákat, az ilyen minden aljasságra képes nyűgöket irgalom nélkül kizárni sietnének a hivatalnoki karból! Mert meggyőződésünk, hogy az ily szörös lelkiismeretű ember-bűnt, melytől irózzék, aljasságot, melyre ne vetemedjék, nem ismer — mint ahogy nem is ismerhet.

A méhek telettetése.

Egyik jelesebb méhésznünk a méhek kitelettetésére vonatkozólag ezeket mondja: »Ha a kitelettetés alatt azt értjük, hogy tavasszal erős rajt és mézet egyaránt bőven ígérő méhcsaládaink legyenek, úgy a jó kitelettetés a méhész remeke. Az igazi jó méhészt tehát a kitelettetéssel mutatja meg, hogy e nevet megérdemli e vagy nem? — És valjon helyesen van-e, hogy a kitelettetésnek említett jeles méhésznünk oly nagy fontosságot tulajdonít?

Feleletül e kérdésre álljon itt e cikkem egész terjedelmében.

Az ősz vége felé, midőn már az első erős dér a mézlegetőt tökéletesen megsemmisíti, méhecskéink is csak lassan röpködnek és akkor sem azért, mintha dolgozni mennének (hiszen a virágokat már elhervasztotta a kegyetlen dér), hanem azért teszik ez utjokat, hogy mintegy bucsút véve a külvilágtól, egy évre ismét elzárják magukat a mit sem kímélő erős tél gyilkoló természetétől — Ők mindent megtettek, mindenről gondoskodtak, hogy annál nyugodtabban nézhessenek a hideg téllal szembe, hogy — ha ugyan gazdájuk is megtette a magáét — nyugodtan pihenhessék ki a hosszú, nehéz és annyi méhecske életébe került munkaidőt. Amde mondom csak úgy, ha viszont gazdájuk is megtett mindent, mindent oly jól, oly előrelátóan és gondosan végzett mint ők.

Eljött a szüret ideje, el is mult; a méhecskéik busásan megfizették gazdájuk csekély fűradságát, ámle viszont ők is megkívánják gazdájuktól, hogy az őket a közel tél ellen tölte telhetőleg megvédje. — Nézzük tehát most már mi a méhészt teendője a mézszüret megejtése után, mit kell tennie ha azt akarja, hogy méhcsaládai jól teletjenek ki, hogy tavasszal erős rajt és mézet egyaránt bőven ígérő népei legyenek?

Első teendője lesz minden bizonnyal méhcsaládait jól átvizsgálni és azokat téltre elkészíteni. A téltre való elkészítés pedig a következőkből áll: mindenek előtt kiszeli a kaptár összes építményét és a kaptárt magát jól kitisztítja a királynő kereséséhez fog, átnéznél jól minden egyes keretet. Ha a királynőt föltaálta és azt még fiatal, ép egészségesnek találja, s ha emellett a népesség is elég nagy, hozzáfog az egyes keretek rendezéséhez. Ha méhei két etage-t foglalnának el, úgy iparkodják a felső etage-ban azon kereteket illetve lépeket tenni, melyekben legtöbb a méz, részint azért, mivel a méhek természetszerűleg jobban szeretnek a felső ürtben lenni, részint pedig azért, mivel így a röplyuktól távolabb esvén, nagyobb melegen lesznek. Amde ez alkalommal arra is kell ügyelni, hogy a mézes sejtek között minél kevesebb, vagy ha lehet semmi heresejtet sem hagyjunk benn, nehogy tavasszal a királynő azokat bepetézve, alkalmat adjunk a nagyobb mérvű és káros hereköltésre. Jó lesz ezenkívül az igen régi, fekete lépeket is elvenni tőlük, mert bár igaz az, hogy a régiebb lépek nagyobb meleget tartanak mint az egészen újak, nagyon régít téltre behagyni még sem jó, nem pedig azért, mivel tény az, hogy minél régiebb a lép, annál szűkebbek annak egyes sejtjei és így tavasszal annál satnyább ivadékokat kapunk. Hogy honnan van ez így, úgy hiszem minden praktikus méhészt tudja; onnét, mivel minden egyes méh, midőn bölcsőjét, sejtjét elhagyja, bizonyos hárttyávet le magáról, mely azután a sejt falaira tapad s így a sejt minden költés után szűkül. Minél többször költenek tehát valamely lépen, annál jobban szűkülnek annak sejtjei, s így annál si-

lányabb méheket fogunk kapni. — Még valamiről nem szóltam, ami pedig igen fontos, a méhek téli eleségéről. A méhésznek nem szabad fukarnak lenni, nehogy ezáltal egyes méhcsaládait elveszítse, vagyis más szóval minden egyes kaptárba hagyjon a méheknek annyi mézet, amennyire azoknak télen át szükségük lesz, és ez mintegy 16—24 font. Ha pedig egy két méhcsaládja magának téltre eleget nem gyűjthet, s ha még is elég népes: úgy iparkodják azt fölsegélni a fölsegélés pedig úgy történik, ha a mézdús családoktól elvett mézzel telt kereteből ezeknek annyit adunk, amennyi szükséges hogy a rendes súlyt (16—24 font) elérje. Ha ily keretekkel nem rendelkezünk, úgy méheinket csurgatott mézzel kell etetni.

Mit tegyünk azonban akkor, ha valamely méhcsaládunk vagy anyátlan, vagy pedig népesége igen csekély?

Ily esetekben nincs más hátra, mint azokat más méhcsaládokkal egyesíteni. Az egyesítés helyes módját bármely valamirevaló méhészkönyvben, de különösen a legújabbban megjelent »Méhészeti Káté«-ban találhatni meg, kitűnően leírva. Az etetést — amennyiben arra rászorultunk — **elmulasztathatlanul most kell végezni**, nehogy a télen való etetés által méheinket többször háborgassuk és ez által kiröplésre ösztönözzük. Különben egyik fő principiumunk legyen **mindig csak is jó, erős méhcsaládokat teletetni ki**.

A téltre való berendezést elvégezvén, most már az a kérdés merül föl, hol teletessük ki méheinket? E kérdés megoldásánál a méhészek csoportja két részre oszlik. Az egyik rész nagyon kardoskodik a szabadban való telettetés mellett és kigyót békát hány azon méhészekre, kik méheiket külön zárt helyiségekben teletetik ki. A másik rész ellenben a szabadban való telettetést kárhóztatja, s csak is a külön, zárt helyen való telettetést tartja jónak és elégé biztosnak. Nézzük tehát mindkettőnek előnyeit és hátrányait, és azokat összevetve itéljük meg mi magunk, melyik telettetési mód jobb.

A szabadban való telettetésnek fő előnye az, hogy a méhészt meg van kímélve a kaptároknak egyik helyről a másikra való cipeltetésétől, mi néha kellő vigyázat nélkül — nem csekély kárral jár. Amde úgy látszik, hogy ezzel azután a szabadban való telettetés összes előnyeit fölhoztuk holott a hátrányok fölsorolására egész sorokat kell szentelnünk.

»**A méh nem jegesmedve, hanem napmádar**« mondja Berlepsch, ennek tehát télen úgy mint nyáron melege van szüksége. Ne azon legyünk, hogy méheinket a téli időszak viszonyosságaihoz szoktassuk, mert az haszontalan, sőt veszélyes próba lenne, hanem inkább minden törekvésünket oda irányozzuk, hogy jó melegtartó kasokra tegyünk szert, kaptáraink minden egyes üregét, hasadékait — ha szabadban telettetünk — szénával, szalmával, kóccal vagy egyéb melegtartó anyaggal kitömögessük, sőt a nagyobb hidegekben azokat kívülről is valamivel beföldjük, szóval méheinknek a szükséges meleget előállítsuk és föntartsuk.

A méhek kitelettetéséhez szükséges 10—12° R. Most már ha megengednők is, hogy szabadban telettetett köpüinknél erős és gondos bebugyázás mellett a kívánt meleget előállíthatjuk, azt megtartani az idő gyors változósága miatt képesek nem leszünk. Hogy tehát méhecskéink a kellő meleget erőnek erejével föntartsák, sokkal több táplálékot lesznek kénytelenek magukhoz venni, miért is a méhészt saját magát csalja meg, ha nem a legjobb telettetési módot választja. Saját magát csalja meg mondom, részint azért, mert minél nagyobb a hideg, annál több táplálékra van szükségük méheinek, a táplálékfogyasztás pedig az illető méhészt rovására történik; részint pedig azért, mivel minél több tápanyagot vesznek magukhoz, annál több sár gyűl össze belükben, mi által a vérhas idéztetik elő, ami szintén elég nagy baj.

De van még egyéb baj is. A szabadban

teletetett köpüknél a benn fejlesztett pára a hideg falakra lecsapódván, a kaptárt s így az egyes lépeket is nedvessé és penészesé teszi, míg ellenben zárt helyen a kaptár levegője és a külső lég között nincs oly nagy különbség, hogy a benn lévő és a hideg falakat érintő levegő ezáltal azonnal párává válnék. — A szél, hófúvás, legyenek a köpük bármily jók, azokba mégis behatol s a méheket megdermeszti. Még könnyebben megtörténhetik, hogy a hófúvatag a röplukákat elzárva, a méheket a szabad levegőtől megfosztja és megfullasztja; vagy pedig a nagy hideg következtében méheink nagyobb része elhullva, holt testeik halmaza zárja el a röplukát a külső légtől és fullasztja meg a népet. Nyílt helyen, szabadban az is megtörténhetik, hogy ellopják köpüinket, vagy éppen házállataink döntik föl egyiket másikat és vetnek véget egy-egy méhcsaládunk életének. — A madarak szintén sok kárt okoznak az által, hogy a köpüket megkopogtatván az így kicsalt méheket felfalják, vagy ami még nagyobb baj, azon veszély állhat be, hogy méheink összegöngyösdött fészkeikből kiválván, szétfútkozva, a nagy hideg következtében sorban megdermednek.

Mindezen itt elősorolt hátrányok határozottan elítélik a szabadban való teletetést, s bár a külön zárt helyen való teletetést kissé nehezebb teszi a sok fáradságot igénylő ide s tova való cipeltetés, előnyei még is határozottan ezen módot ajánlják. Vigyázzunk tehát jól, s ne engedjük magunkat félrevezettetni azáltal, hogy a multi gyenge telen méheink kinn is szerencsésen telettek ki, mert ki tudja milyen lesz az idei tél, s ami tavai sikerült, az idén nem forr-torkunkra?

Nézzük tehát a külön zárt helyen való telettelés előnyeit és azután válasszuk azon módot, melyet legjobbnak tartunk, ámde vigyázzunk hogy itéletünkben ne csalatkozzunk.

Az első előny, hogy méheink minden háborgatástól mentek, fölteve persze, hogy a telettelésre kiválasztott szoba vagy száraz kamara csendes helyen van. — 2. Folytonosan egyenlő (10-12° R) melegben lévén, nem kell nekik annyi mezet fogyasztaniok, s így belükben sem gyűl össze annyi sár. — 3. Mentek méheink az idő minden viszontagságaitól, a kártékony madarak és egyéb állatoktól. — 4. Biztosíthatjuk kaptárainkat az ellopás elől; s végre 5. a pára lecsapódás nem lesz oly nagy a már fentebb említett oknál fogva. Szóval méheinket nagyobb haszonnal és biztosabban teletethetjük ki külön zárt helyen, mint a szabadban. Ezt bizonyítják legjelesebb méhészeink is. Dzierzon, Berlepsch, Vogel, Dathe és többek, ezt bizonyítják számtalan kísérletek és több év gyakorlata.

E kérdés (t. i. a méhek kitelettelésének kérdése) természetesen csak is azokat illeti, illetve érdekelheti, kiknek vagy semilyen, vagy nagyon is nyílt méhésük van. A zárt, meleg méhessel bíró méhészek bizonyára nem fognak más telelő helyet keresni, mint saját méhésüket.

A méhész téli teendőiről majd később fogunk szólni, most csak a télre való előkészítésről és a kitelettelésre alkalmas hely és mód megválasztásáról gondoskodjunk, legyünk okosak, válasszunk helyesen, nehogy később okunk legyen a megbánásra. Gondoljuk meg, hogy a méhtenyésztésnél a telettelés a jövő évi tenyészetnek sarkpontja. „Ki mint vet, úgy arat” mondja a magyar közmondás; aki tehát jól telettetett, az jól is fog aratni; a rosszul telettető méhész ellenben csak kínlódni fog.

Zsilyvics Lajos.

Hírek.

Felseges királyunk magas nevenapján a teljes számban jelölt hivatalbeli egyének, a tanuló ifjúság és nagyszámú hölgyközönség jelenlétében Fejér apát ur teljes díszben pontifikált. A karzatról gyönyörű női szölk hangzottak, melyek nem annyira az áhitatot, mint inkább a — hátratekintgetést emelték.

A hivatalos lap tegnapi — hétfői — száma hozza ifjú gróf Ráday Gedeonnak, Zenta város országos képviselőjének, kinevezését magyar honvédelmi miniszterre. Gratulálunk — Zentának.

Biboros ersekünk okt. 5-én Budapestre érkezett. Lakása a „Nemzeti szálló”-ban van.

Meszaros Nándor, Szeged város egyik országos képviselője, eddig viselt tankerületi főigazgatói állásáról lemondott. Utódjául Fehér Ipoly az esztergomi szent-benedek-rendi gimnázium igazgatója, a „Kisérleti Természettan” című országos használt fizikai tankönyv szerzője lesz kinevezve. Az új főigazgató 1842-ben Viskan (Máramaros m.) született, 1874 óta a menyiség- és természettanból ökleveles tanár s 18 év óta működik e pályán. E biztos értesülésünkkel szemben a megyei lapoknak egyéb személyi kombinációi alaptalanoknak bizonyultak.

Kaplanok athelyezése: Fekete János Kupuszánáról Dautovára, Holzinger József Dautováról Kupuszánára, Holecskay János Csantavérről Zomborba, Jeszenovics Félix Szántováról Csantavérré, Hirling Nándor Bukinból Szántovára, Mándics Endre Szabadkáról Zomborba és Parcsetics József Zomborból Szabadkára küldettek segédlelkészekül.

Olah János, helybeli bírósági végrehajtó, saját kérelmére az apatini járásbíróhoz helyeztetett át.

Szabó Elek, helybeli postatiszt, a cs. és kir. hadsereg szakkbizottsága előtt a tartalékos tiszt vizsgálatot sikeresen megállotta.

Ifj. Mrava Andras, vidékszerzte ismert magyar-német szücs iparos, a Kossanics-házban szép új téli-ruha raktárt nyitott.

Arveres lesz Jankovácson Beck Emma 7410 fitra b. ingóságaita okt. 9.

Rablás miatt országoszerzte köröztek Horvát Sándor, bajai illetőségű pék, rablás vádjá miatt országoszerzte köröztek. Ismertető jele, hogy jobb fülnék felső fele le van harapva.

Sághy és Dobó, a zombori színház bérlői, mint alaposan értesülünk, kivették az eperjesi színházat. Reméljük, hogy a színház igazgatósága ezen szerződészegyes hátrányaitól a részvénytársaságot és közönséget egyaránt biztosítja.

Az újvidéki állami kereskedelmi s ipariskola f. október hó 15-én megnyílik. Addig dél-lettől kint a beiratások folynak.

Uj cégek: Zsigries Iván rőfös k. Ada; Rubinfeld Ignác vegyes k. Tataháza; bej. a szabadkai tszéknel aug. 7-én, illetőleg jul. 20-án, a „Paeséri önszegélyző egyesület” cégjegyzője Bruck Simon elnök, bej. a szabadkai tszéknel aug. 3.

„Erste Baeskaer Spiritus-, Presshete- und Soda-Fabrik, G. Zombor”. Ilyen hangzatos cím alatt széhhámsodott itten a két Ernst testvér, akik már Páncsován, Újvidéken s még egy pár városban végig esalták a világot. A híres „gyár”, melyben néhány szifonos palackon csak a mások kicsalt holmija volt, végül rajta vesztett, mert Wagner budapesti cég végkép lefoglalta. A többiek törülhetik a szemüket ezreikért. És ilyen világszalók még szabadon járnak, sőt elmennek Szegedre, hogy ott folytassák üzemeiket. Igazán esodáljuk a hitelezők hidegvérűségét, hogy a hamis esodó kimondatásához szükséges 250 fitot ilyen ragadozók becsutására sajnálják. Akiket s vündli közelebről érdekel, a vaspályánál bővebb tudomást szerezhettek azon végtelen sok s a kontinens minden sarkába szoló keresésből, melyekkel hangzatos címek alatt a félvilágot becsapták. Nálunk is jártak a szerkesztőségben, mielőtt elszeltek Szegedre, nevüket Erényire magyarosították; mi helyett a megilletőbb Merényi nevet ajánlunk, mire ők eltávoztak. Szép egy-két virágszál.

Tovarisovan az érsek építette új templom teljesen elkészült.

Hymen hírek. Szabó Elek, helybeli kir. postatiszt eljegyezte Berger Aranka k. a. t. Bán Lajos, szabályi szolgabírósi járulok, Lukács Hermína k. a. t.; Matyasovszky Dezső, megyei írnok, Velez Fáni k. a. t., Deogárió Zsigmond, megyei írnok, Kluszkák Jusztina kisasszonyt.

A megyei építési bizottság folyó évi október hó 5-én reggeli 9 órakor ülést tartott, melyen az új székházi épület beburkolására szükséges holmik megzavattak.

A Gombos-Bogojeva mellett levő parttörédeknek közhányással való biztosítása céljából (3665 fit 79 kr.) a mohácsi folyamvízmérnökség okt. 16-án d. e. 10 órakor árlejtést tart; bányapénz 5 %.

Az eszéki törvényszék felkért bennünket a következő felhívás közlésére: „F. évi szept. hó 23-án, délutáni 2 óra 10 perc körül összejött az Eszék melletti vasúti hid, épen a midőn az 101. számú vonat rajt áment. Ez alkalommal több egyén életét veszté. Alulírott törvényszék azonnal megindította a büntető eljárást. Fontos dolog lenne kihallgatni mindazon utazókat, kik e vonatot használták. Felkérjük tehát, tegye közzé becses lapjában, hogy mindazok, kik az alféldi pályá 101-ik számú vonatát 1882. évi szept. 23-án használták, hozzák tudomására az eszéki törvényszéknek pontos címzetüket akár közvetlenül, akár illetékes hatóságuk útján. A kir. törvényszék bünygekben. Eszék, 1882. évi szept. 30. Heim M., kir. vizsgáló bíró.

Csődhírdetmények. Beck Vilmos bajai lakos ellen, bej. nov. 15. Csődbiztos: Orsai Vilmos törvényszéki bíró, tömeggondnok: Szatrély Lipót ügyvéd. Kohn Sámuel bajai lakos ellen, bej. nov. 15. Csődbiztos: Orsai Vilmos tszékbi bíró, tömeggondnok: Szatrély Lipót ügyvéd.

A bajai keresk. iskolához 1200 fitra igazgatót keresnek.

Bezdánban a Sziget, Kis-, Nagy- és Öreg-Sziget nevű határrezek közbirtokosai ármentesítő társulattá alakultak.

Szabadkán Geiger Adolf földbirtokos bájos leányát, Flóra kisasszonyt eljegyezte Csillag Béla, bihari birtokos.

Buchwald Lázár, szabadkai ügyvéd, kommentárt ír a csődtörvényhez. Ügyvédeknek jót várnak tőle.

Kerelem. Manthogy Czifrusz Ferenc tanfelügyelő úr tisztelőinek és volt tanítványainak a megyében és annak határain túl is rendkívül nagy a száma, lehetetlen volt mindenkit külön meghívóval a jubileumról értesíteni; emélfogva a rendező bizottság ezenel tiszteletteljes kijelentéssel, hogy mindenki, a ki a jubilumnak tisztelője, barátja vagy volt tanítványa, az országos és megyei hírlapokban megjelent általános értesítés alapján, magát meghívottnak tekinteni s az ünnepelemben részt venni sziveskedjék. A tisztelgés a megyeházban fél 12-kor, a bankett a vadászkiirtben egy órakor lesz. Zomborban, 1882. okt. 9-én. A bizottság. Gerofi Andor a szabadkai színházat szombaton nyitja meg a „Bánk Bán” tragédiával.

A személyszállító gőzösök menetrende 1882. évi október hó 15-től kezdve. Felfelé: Bezdánból Budapestre: hétfő, szerda, csütörtök, szombat és vasárnapon 10 órakor délelőtt. Lefelé: Bezdánból Zimonyra: hétfő, szerda, csütörtök, szombat és vasárnapon 5 órakor reggel. Bezdánból Orsova- és Galatzra: vasárnap és szerdán 5 órakor reggel. Bezdán, 1882. október hó 6-án. Az ügy-nökség.

Verbaszról jelentik Lövy Mór kereskedőnek eljegyzését Koch Salamon szabadkai zsidó hitközségi elnök leányával, Irma k. a. nyal.

A budapest-zimonyi vasút az alföldi Szabadkán csatlakozásban lesz, úgy hogy innen tőlünk a fővá-

rosba úgyszólván direkte utazhatunk reggel-este 9—10 óra alatt.

Feltűnést keltő elfogatás történt 7-én déli 12 órakor a fővárosban. A szabadkai kir. törvényszéknek megkeresése folytán Sterbeczky István, banberji lovagot, nyugalmazott állami főpénztárnokot letartóztatta a rendőrség. Sterbeczky nagyobb összegű pénzek és értékpapírok elsikkasztásával van vádolva, melyet mint gyám néhai Vojnits Livius volt zentai szolgabíró és ügyvéd hagyatéki tömegéből az örökösök kárára követett el. Sterbeczky elfogatása a legnagyobb elővigyázat mellett történt, mert attól féltek, hogy a sikkasztó öngyilkos lesz, ha letartóztatásáról eleve értesül. Sterbeczky ezen szándéka tudva volt s azért az elfogatást Kállay Vitor rendőrségi fogalmazó személyesen eszközölte. Mint hiteles forrásból értesülünk, Sterbeczky sikkasztása jóval meghaladja a 40,000 fitot, azonban az örökösök eddig még csakis 27,000 fit elsikkasztott összeg erejéig emeltek panaszt. Sterbeczkyt a Szabadkán, 1872-ben elhalt Vojnits Livius ügyvéd, végrendeletileg gyámul nevezte ki két kiskoru gyermeke mellé, a hagyatéki tömeg akkor fölülmulta a 60,000 fitot, a mely részben értékpapirokból, ékszerkből, ingóságokból és Zenta város határában levő házból és földekből állott. Sterbeczkyt mindenki becsületes embernek tartotta, és elég könnyelműen, a végrendeleti végrehajtó is szabad kezét engedett neki, úgy hogy rövid alatt Sterbeczky kezében volt az egész vagyon. Sterbeczky ezen időben mint nyugalmazott állami főpénztárnok a temesvári tatarékpénztárnál volt pénztárnok gyanánt alkalmazva, azonban nem sokáig mert onnan hirtelen elmozdították. A kiskorú örökösök, kik ekkor már felsőbb osztályú gimnaziumba jártak, e körülményt megtudták s ezt egyik közel álló rokonukkal tudatták, kérve, hogy tegyen érdekükben lépéseket, mert Sterbeczkyt gyanúba ejtette már azon ténye, hogy a kiskorúak öröganijának végrendeletileg hagyott 6000 ftos állampapír jövedelmét sem szolgáltatatta ki a 75 éves tehetetlen és vagyontalan öreg asszonynak. Ekkor tünt ki, hogy Sterbeczky a kezéhez juttatott állampapírt, melyet a temesvári tatarékpénztárba letett, időközben az intézet és örökösök tudta nélkül kivette és saját lakására értékesítette. Az örökösök egyike nagykorúvá lévén, feljelentést tett Sterbeczky ellen, a ki időközben Temesvárról a fővárosba tette át lakását. Sterbeczkyt a zentai árvaszek több ízben szólította föl számadásainak megtétele végett, azonban ő ezt mindig elodázta. Sterbeczky a fővárosban meglehetősen jó módban élt. Több tagból álló családjával a népszínház utcai 26. sz. alatti házban lakott. 7-én 11 órakor, mikor két biztos kíséretében Kállay rendőrtisztviselő elfogatása végett lakásán megjelent, nem volt odahaza. Neje oda nyilatkozott, hogy férje d. e. mindg sétat tesz és csak egy órakor szokott hazajönni. A rendőrtisztviselő tehát a két biztossal az utcán várta Sterbeczky hazaérkezését. Nagy elővigyázatot tanusítottak, nehogy az amúgy is életunt 60 éves felüli öreg ember, nyilatkozatához képest öngyilkos lehessen. Sterbeczky ma kivételesen 12 órakor akart lakásába visszamenni. A népszínház-utca elején a közölt arekép nyomán Kállay rendőrtisztviselő által felismertvén, nyomban elfogatott és egyenesen a Fortunába szállítottatott. Sterbeczky csak annyi időt kért, hogy az esetéről családját értesíthesse. Ezt nem engedhették meg neki, hanem a kéznél levő bérköosiba illették és vele hirtelen elhajattak. Elfogatását különben nyugalommal fogadta.

Megjelent és beküldetett az „Öngyűvő” című közhasznú mű 11-ik füzeté. (Irta Knorr Alajos, kiadja ifj. Nagel Ottó Budapest.) E füzetben a szerző ismerteti a bányajog szabályokat, különösen értekez a kutatásról, a bányamérték, határközeg és külmérték adományozásairól, a bányacengedélyezésekről, a bányá tulajdon és ezzel járó jogok és kötelességekről, ismerteti a bányavállalkozó és földbirtokos közti viszonyt, a bányá vállalkozók egymásközti viszonyát, a bányá birtokosoknak tisztjeikhez és munkásaikhoz viszonyát, a társaspénztárokat és a bányajogositványok megszűnésére vonatkozó szabályokat. Mindezek után új fejezet következik, melyben a szerző a katonai magánjogi ügyeket tárgyalja; különösen ismerteti a szákmányjogot, a katonai bírói hatáskört polgári ügyekben, a katonai személyek becsület veszteségének magánjogi következményeit, a katonai személyek eszelekvésképeességének korlátozásait a váltóképeesség, adósság csinálás és házasság kötése nézve és a házassági biztosítékokat, s ezzel a munka második része befejezést nyer. A harmadik rész első fejezetében a szerző a beadványokról értekezik, szól beadványokat benyújtó személyekről, a beadványok tartalmáról és a beadványok bélyegéről. Ezen érdekes füzet ára 30 kr. Az első tíz füzet külön füzve, mint az egész mű első felkötete is kapható a kiadónál és minden hazai könyvkereskedésben. Ára 3 fit.

A korinthusi csatorna társulat havi közlönyét bocsátá ki; az első számban között határozatokból fel- említtük azt, mely szerint „Gerster Béla, a Ferenc- csatorna főmérnöke, ki már 1877-ben a dariani isthmus térképét készítette el a panamai csatorna elomunkálata gyanánt, a társulat főmérnökének nevezetett ki.” Ugyan e lap felemlíti, hogy Türr tábornok e hó 13-án Brindisiből Corinthusba utazott, hogy a munkálatok haladásáról személyes tudomást szerezzen és nevezetesen a korinthusi és kalamakii töltések építését vezesse.

Emlébeszéd

Dr. Kubinszky Mihály fölött.

Tartotta:

Mayer Béla,

kálócsei székesegyházi kánonok, érsekmegeyi főtanfelügyelő.

Tisztelt Gyászközönség!

Az örök igazságoknak ép oly tudós, mint rendíthetetlen bátorságú hirdetője, a halhatatlan nevű Dupanloup orleansi püspök Lamorciere francia tábornok fölött halotti beszédet tartott. Beszédében megemlékezik hősenek erényeiről, érdemeiről, küzdelmeiről és győzelmieiről; dicsőíti a kereszténység hasznára Algírban vívott diadalait; magasztalja azon elhatározását, mellyel győzelemkorozott kardját, a világ gúnyjától nem rettenve vissza, a birtokaiban háborított pápa jogainak védelmére följámlotta. Beszéde folytatásában pedig Dupanloup, fejtegetvén a valódi emberi nagyság

föltételeit mondá: „Urig élnek, láluk után”

S mi mondott.

S méremérséglátó világágra szóló seregűket és igazsággyásuknak emelkedtek kintettek a millióra. Nembertársak tenek, rag emelnek ki az éhezőknek hirdet magasság sokasága tésőtől megben látja

Mi o Egy

Elvekert k élni és h szívesen

Tisz nyugvó, binszky f megyei tiszteleté egybe.

Mi k ném, kin érdemei sz retesekké érdemeket

Csak mutatnól

merre esá get szerze

Es n hól a szer

rúságunk- miségünk dicsoitése

szes emle Ha e sirt kegyelet

egy maro rula, s a tudomány

társadalmi tisztelet

porok fölé lakott, ki elvekert k dozott, élt

Tisz emberi t eredetével tessitette

ken keres — ma ko

bélyegezte kiiratni s ragadta

képen e jelszavú z lsten val

Isten ellen törekszik az ifjú

Nem vallás-erő elveinek

cának jog behatóbba a tisztel

derék tan híven min elvek val

rá kell m nyitott ig hogy az e

vek nélkül nem áll a végölja e (egy jeles

saját elől keresend tül bünte

gadjuk, e keinket m lettel var

arán elő birná celt getéseivel, volna más rek pedig

nák egyi asszonyér deltetésé akarata s tevékenys alsóbb g

gától azo származna kívánja, t a nélküle jem, teha közönség, fáradságo oktalanság lenség. Is zarnoksa

föltételeit és alapját, többi között ezen szép szavakat mondá: „Uraim! nem azok a nagy emberek, kikről, míg élnek, milliók reszkednek, hanem azok, kiket haláluk után is az emberiség áldva emleget.“

S midőn Dupanloup e szavakat mondta, igazat mondott.

S mégis mily egészen másként ítél gyakran a merészségben, a szerencsében, a sikerben érdemeket látó világ: midőn nagyoknak hirdeti azokat, kik világra szóló nagy eseményeket vívtak; győzelemittas hadseregöket diadalról-diadalra vezették; gyakran jogot és igazságot kíméletlenül lábbal taposva, a nagyvágyásuknak lemeszárolt száz ezernyi embertársaik hulláin emelkedtek föl azon magasságra, melyről büszkén tekintettek le az előttük meghunyászkodott gyáváknak millióira. Nagyoknak hirdeti azokat, kik száz és ezer embertársuk véres verejtékéből kincs-halmazokat gyűjtöttek, ragyogó fényelöveik körül magukat, palotákat emelnek hiúságuknak és onnan néznek le könyörtelenül az éhezőknek rongyba takart hajléktalan ezreire. Nagyok hirdeti, kit a sors szélsője fölkapott és szédítő magasságra emelt, a hová az itéletnélküli emberek sokasága bámulással tekint föl s az érdemet a szerencsétől megkülönböztetni nem tudván, egyedül a sikerben látja az emberi nagyság alapját és jogosultságát.

Mi nem így vélekedünk, mi másként ítélünk. Egy magasztos eszméért lelkesülni, nagy és szent elvekért küzdeni, az emberiség javáért fáradozni, áldozni élni és halni — ez az igazi emberi nagyság, mely előtt szívesen meghajolunk.

Tisztelt gyászközönség! Mi egy, e sírkertben nyugvó, mindannyiunk előtt drága halottnak: Dr. Kubinszky Mihály volt felszentelt püspöknek és egyházmegyei tanfelügyelőnek emlékéit megünnepelni és a tiszteletére emelt sírszobrot leleplezni gyűltünk ma itt egybe.

Mi különös volna abban, ha e férfit ma dicsőiténém, kinek nagy tudománya, bámulatos erényei, bokros érdemei szeretett hazánk határain is messze túl ismeretessé lőnek és mindenütt magasztaltatnák, hol igazi érdemeket megérteni s méltányolni tudnak?

Csak hazafüti kötelességet teljesítenék, ha reá mutatnék e kimagasló alak tündöklő erényeire, ki merre csak járt, a magyar névnek mindenütt dicsőséget szerzett.

És mégis, mit dicsőítsek én e szomorú gyász helyen hol a szemek előtt elterülő ezernyi sírdombok nyomorúságunk, mulandóságunknak, hogy ne mondjam, semmiségünknek néma bár, de megrendítő szónokai? Mit dicsőítsek én az emberben, kinek halála maga az összes emberi kérdés hiúságának földre sújtó hirdetője? Ha e sírt ma megnyithatnók, melyet a tisztelet és hálás kegyelet ily pompás emlékek földiszitett, mindössze is egy maroknyi por volna az, mi szemek előtt föltárná, s a melyben hasztalan keresnők a nagy és tudományát, a püspöki méltóság fénnyel, a magasabb társadalmi állás dicsőségét. És e porok fölé emelte a tisztelet és hálás kegyelet e díszes emlékszobrot. E porok fölé emelte; mert e porokban egy nagy lélek lakott, ki egy nagy eszméért lelkesült, nagy és szent elvekért küzdött, az emberiség javáért fáradozott, áldozott, élt és halt.

Tisztelt gyászközönség! Egy nagy küzdő az emberi társadalom. Oly elvek, melyek az emberiség eredetével egykorúak, a kereszténység által megszenteltettek, s a melyeknek áldásos kihatásai évezredek keresztül az emberiném boldogítására szolgáltak, — ma konok vita tárgyává tétetnek, koholmányoknak bélyegeztetnek, s mint a valódi fölvilágosodás akadályai kiirtatni szándékoltnak. E harc iskoláinkat is megragadta és épen néptanodáink képezik azon tulajdonképeni csatatér, melyen homlok-egyenest ellenkező jelszavú zászlók alatt két tábor egymással szembeáll: Istent vallva, Istentől küzd az egyik; Istent tagadva, Istent ellen tör a másik. Az ifjúságot hatalmába ejteni törekszik mindkettő, jól tudván: hogy azé a jövő, kié az ifjú nemzedék.

Nem lehet nekem itt feladatod az Istent, a vallás-erkölcsös nevelésért és oktatásért küzdő párt elveinek isteni eredetét, szükségességét és hasznát, harcának jogosultságát, sőt elengedhetetlen kötelességét behatóbban tárgyalnom: hisz hívő hallgatóságot képez a tisztelt gyász-közönség és legnagyobb része azon derék tanfőnökökből áll, kik szent meggyőződésükhöz híven mint jellemes tanfőnökök ezen isteni és keresztény elvek valórtáért küzdenek mind mai napig. S mégis rá kell mutatnom azon, a tapasztalás által is bebizonyított igazságra, mely arról győz meg bennünket, hogy az emberi társadalom a ker. hit és nevelési elvek nélkül boldogulni hasztalanul igyekszik. Mert ha nem áll az, mit a kereszténység tanít, hogy élünk végcélja egyedül Isten és az ő dicsőítése — úgy e cél (egy jeles tudós érvelését követve), mi magunkban, saját előnyeink, saját becsületünk, saját jólétünkben keresendő, s nincsen ok, a miért az Istent az ő sirontúli büntetésének örökkévalóságával együtt el ne tagadjuk, el ne vessük; nincsen ok, a miért saját érdekünk minden eszközzel, igaz vagy átlutakon, becsülettel vagy csalással, sőt ha kell, embertársunk vére árán elő ne mozdítsuk! Ha az ember önmagában bírná célját, úgy a vallás az ő öröklétre szóló fenyegetéseivel, mint ezt I. Napoleon is bevallotta, nem volna más, mint egy tehetetlen ijesztő vész, az emberek pedig maguk tennék pokollá a földet s megfojtánák egymást — mint ugyanő mondá — a legszebb asszonyért. Ha az ember önmagában bírná célját, rendeltetését és nem az — egyedül s kizárólag az Isten akarata szerint és az ő dicsőségére intézett élet és tevékenység képezi azt: miért kelljen az embernek az alsóbb gerjedelmeket elnyomnia, és magtagadnia magát az azon élveket, melyek azoknak kielégítéséből származnak? Miért ne mondja a kéjenc: a természet kívánja, tehát én engedelmességek? Miért ne mondja a nélkülöző: a természet kívánja, hogy ne szűkölködjem, tehát elveszem, a mit érek? Igen is, tiszt. gyász-közönség, Isten és vallás nélkül a szenvedélyek ellen vívott fáradságos harc balgaság, az önmegtartás és földalozás oktalanság, a közjóért és nem önmagáért élni; merő esztelenység. Isten és vallás nélkül az uralkodók hatalmas zsarnokság, az alattvalók engedelmissége szolgálai kény-

szerültség. Isten és vallás nélkül a trónok inognak, a társadalom alapjaiban megrendül, a családi szentély fölforgattatik és az ember mindentől, mi őt boldogítani képes, megfosztatik. Vallás nélkül nincs rend, nincs közbiztonság; szenvedélyeink rabjai, embertársaink eszköze vagyunk.

Ezek azon sarkalatos igazságok, keresztény elvek, népboldogító tanok, a melyeket a kath. egyház keletkezése óta hirdet, iskoláiban az ifjú nemzedék elméjébe és szívébe beplántál, hogy ezek gyümölcsei az emberiném boldogítására szolgáljanak.

Es ezen elvek győzelméért fáradozott, munkálkodott, küzdött és áldozott életében a mi halottunk, mint kevés más.

Ezen elvek szolgálatába állította be ő nagy eszét, széles tudományát, vas akaratát, összes tehetségeit és minden vagyonát. A katolikus keresztény nevelés ügye képezte mintegy életének s összes működésének főfeladatát. Már mint papnövelde elüljáró bejárta ő földrésziünknek legtöbb országát, belátogatott azoknak nevelő intézeteibe, tanodáiba, hogy az ott szerzett bő ismereteket és tapasztalatokat a hazai nevelés- és oktatási ügy javára értékesítse. Bámulatos emlékező tehetsége, lankadni nem tudó szorgalmával párosultan annyi ismeret segített őt e térer, minővel hozzá hasonlóan más alig dícsékedhetett. Túlzás nélkül állíthatni, hogy ő itt versenytárs nélküli tekintélyre emelkedett; a mihez szakfőnök is alig sejtettek, ő azt alaposan ismerte és hasznosan értékesíteni is tudta.

Ily tulajdonokkal felruházott férfi bíboros Főpásztorunk figyelmét ki nem kerülhetette. Azon főpásztor, ki jótékony, főleg pedig közművelődési célokra immár a szó számtalan értelmében harmadfél millióal jóval többet áldozott; ki lángoló szíve egész szeretetével esüing tanügyünk minden szálain; ki ország- s egyháznagy állásának ezernyi gondjait és munkáit közepette tanügyünk legesekélyebb mozzanatait is, környezését gyakran zavarba ejtő éber figyelemmel kíséri — szerencsésébb választást alig tehetett, mint midőn érseki tanügyének vezetésével ily férfit bizott meg. Ily férfi volt hivatva arra, hogy főpásztorunk magasztos intencióit megértesse, fáradozatlan buzgalommal valóítsa és érseki megyéjének tanügyét főpásztorának ezernyi áldozataival a virágzás oly magas fokára emelje, hogy az előtt elleneseink is tisztelettel meghajolni kényszerüljenek. És a legmunkásabb főpásztor, a munkásság becsét mint senki más méltányolni tudván, eme tanfelügyelőjét szeretetének és kegyelmének untalan jelszavával boldogította és a nevelés és tanítás terén működők fáradozásai iránti elismerését is tanusította, midőn egyéb bokros érdemeinek jutalmául püspöki méltóságra emeltette! sőt, kit életében így szeretett, arról a napokban tartott papi értekezlet kebelében, halálát gyászolva és emlékéit dicsőítve, kegyeletteljesen meg is emlékezett.

De ha nagy volt főpásztorának kegyelme emez, általa annyira kitüntetett férfi iránt, bátran mondhatjuk, hogy ennél érdemesebbre és méltóbbra azt nem is pazarolhatta. Megfelelt ő főpásztor magas várakozásának teljes mértékben.

Ugyanis nagy halottunk, mint tanfelügyelő, megértvén éles eszével korunknak intó szavát, ezen érseki megye területén tanító-egyleteket szervezett akkor, midőn ezeknek szükségéről és hasznáról másutt alig gondolkoztak.

Bejárta ő ezen érseki megye területét ismételve, és majdnem évenként egyszer minden helység iskoláiba belátogatott, emez iskola-látogatási feladatában nem volt nehézség és akadály, mit vas akaratát legyőzni nem tudott.

Nem akadályozták őt ebben egyéb számos hivatalainak kötelmei; nem a rossz időjárás, hideg, hőség, feneketlen utak.

S midőn másnak tán hasonló körülmények között a saját egészsége iránti köteles figyelem nyugalmat, vagy legalább is óvatosságot parancsolt volna, a pihenni nem tudó lángbuzgalom által mintegy végzettszerűleg ragadtatva, ha egyébkint nem lehetett, feneketlen utakon egyszerű székéren vontatva érkezett meg a tanfelügyelő, s ilyenkor benne az egyházi fejedelmek megjelenésénél fényt is látni megszokott magyar szem, alig ismert reá a felszentelt püspökre.

A kath. népnevelés, különösen pedig a nőnevelés képezte mintegy szemfényét, azt, mint legrágább kincsét, feltétlenül őrizte és védte, és érdekében nem ritkán oly tekintetek és pénzösszegek áldozatától sem riadt vissza, minők mást eleve talán legalább is gondolkodóba ejtettek volna; könnyörgött ott, hol parancsolhatott volna, elnézést gyakorolt, hol a szigorú fellépés tán inkább helyén volt volna és megalázta magát annyira, a mennyire állása tőle nem követelhetette és a mennyire csak az hajolhat, ki az általa szolgált és védett ügy iránti szent feltékenységében önmagát is feladni képes. Ezeket és ezeket áldozott ő nőnevelési célokra; hol ily célokra való áldozásról szó volt, ő soha sem hiányzott s mivel lángbuzgalma gyakran tehetségeinél is többet akart, nem ritkán oly igéreteket tőn s oly vállalatokba bocsátkozott, a melyek inkább áldozatkészségéről, mint áldozatképességéről bizonyítottak.

Ily áldozatkészség, inkább bámulandó, mint utánozható buzgóság, Istentől megáldott munkásságának sikere is — kath. tanügyünk történetében korszakot alkotott. Neve tanügyünkkel elválaszthatatlanul összeforrt s míg leszen, ki a népnevelés iránt érdeklődik, Kubinszky nevét ismerni és tisztelni fogja.

Ő egy nagy és szent eszme szolgálatában állott, ezért munkálkodott, — a szó szoros értelmében feláldozta mindenét, s midőn mindenét oda adta, földalozta életét is. Lángbuzgalomának terhe alatt összeroskadt a test, mely gyenge volt elbírni nagy lelkének uralmát; ő az általa szolgált ügynek nemcsak apostola volt, hanem annak mátyra is lett.

Köztudomásu dolog, hogy iskolalátogatási útjában eme, mintegy a szenvedély előszeretettel kedvelt foglalkozásnak közepette utitársul szegődött hozzá a halál; s mintha nem ismerné, kiről életében annyit elmékedett, vagy talán épen azért, mert szeméi előtt untalan lebegett, megvetve halálos betegségének testi erejét aggasztó mérvben fogyasztó kínjait, midőn nálánál tiszteletre erősebb testalkat a természet törvénye

szerint nyugvára kényszerített volna, pihenni nem tudó nagy lelke még egy nagy és nehéz munka végzéséről töprenkedett s környezetének intó kérdése ellene is folytatván útját, mint száz sebtől vérző harcos előre haladt, míg végre elért e nemes város falai közé, melyet e dicsőült férfi lelkének egész hével szerzett, s melyről, ha tornyait csak messziről is megpillantá, nem egyszer mondá: „Ha szünetet vehetnék magamnak, Baja városában tölteném azt; nekem itt a nyugalom sokkal edesebb volna.“

Kívánsága teljesült.

Szeretett városának falai között, kedvelt paptársának vendégszerető hajlékában, önfeláldozó kis-rőjének ápoló karjai között e nemes város nemes közönségének élénkényítő részvéte mellett vitta a nagy lélek utolsó tusáját, oly nyugalommal, oly türelemmel, oly megadással Isten megmásíthatatlan szent akaratjában, mint azt csak azoknál tapasztaljuk, kik egész életükön át e döntő harca készültek, kik úgy munkálkodtak, mintha örökké élnek, s úgy éltek, mint kik minden percben meghalni készek.

Itt halt meg e nagy férfi tanügyünknek pótolhatatlan veszteségére s e nemes város derék lakossága, valódi érdemeket megérteni és megdicsőíteni tudván, a nagy halottban kiváló jótévőjét is felismerván, földi maradványainak végső eltakarításakor minden rendű, rangú és vallásu, ezrekre menő gyászolónak megjelenésével soha ezelőtt nem látott fénynek és pompának kifejtésével róttá le az elhunyt férfi iránti tiszteletnek és hálás kegyeletének adóját, s midőn saját sírkertjébe, e nyugvó helyre kísérté tetemeit, mely faldalmának tüntető nyilvánulásai közt a gyászmenetet diadal-utjává tette e tüneményeszerű halottnak; de egyuttal az általa szolgált nagy és szent eszmének is, melynek fényes győzeime a zokogó ezrek könnyűben fenragyogott.

Tisztelt gyászközönség! Emberi nagyság nincs gyaroltság nélkül. De — némuljon el hantjai fölött a szigorúbb ítélet szava, midőn diasszoborszerű síremléke előtt pótolhatatlan veszteségű halálát a tisztelet és kegyelet érzetével gyászoljuk, s ne feledjük, hogy a fényes nap sines foltok nélkül, sőt a legremekebb kép szépségét épen árnyéka emeli.

Tisztelt gyászközönség! Az érsek megyei derék katolikus tanítók, tiszteletük és hálás kegyeletük érzeteit követve, anyagi erejüknek talán túlterhelhetésével is, e pompás sírszobrot emelték felejthetetlen nevű tanfelügyelőjüknek. Szobrot emeltek neki, mert e férfiú miat viagitó torony magaslott ki tudományának és erényének fényével, törhetetlen jellemének állhatatosságával, önfeláldozó életének ragyogó példájával; szobrot emeltek neki, hogy fennen hirdessék, miszerint ők a kath. népnevelési elveknek ép oly tántoríthatatlan bajnokai, mint a mily lángbuzgalmu vezéruk volt ezen elvek szolgálatában megholt főnökük. Szobrot emeltek neki, mert ég és föld előtt elismerni akarják, hogy a boldogult férfi több volt nekik, mint közönséges elüljárójuk. Ő atyjuk volt, ki megértette és tehetsége szerint teljesítette is óhajait; tanácsadójuk volt, kitől útbaigazítás és vigasz nélkül soha sem távoztak; jó barátjuk volt, ki untalanul fölkereste őket nemcsak tanodáikban, hanem családjaik körében is; mert kedves munkatársai között érezte ő magát legjobban.

Midőn ily férfiúnak szobrot emeltek, egy nagy és szent eszme mellett tüntettek, az általuk emelt szobor a keresztény nevelési elveknek dicsőítése, saját hivatásuk fenségének, szent meggyőződésük- és nemes érzeteiknek emberi nyelvnél ékeesebben szóló hirdetője; de örvendetes záloga egyuttal azon bizató reménynek, hogy az alatta nyugvó nagy férfiú által szolgált elvek ily lelkes és nemes bajnokok mellett diadalmas-kodni fognak. Diadalmaszkodni fognak az emberiség áldására, a társadalom javára. E győzelemben való bizatos reményünk, tanítói és nevelési hivatásunk szent kötelezettsége és áldásos volta lelkesítsen és buzdítson bennünket a megdicsőült nagy férfiú magasztos példájának hű utánzására. Legyen az emberiség java föladataunk, Isten dicsőítése végcélunk. Eljünk s hajljunk mi is szent hivatásunknak. Neveljük s oktassuk a gondjainkra bizott ifjú nemzedéket fáradozatlan kitartással, önzetlen buzgósággal. Istennél leend ugyan egykoron egyedül méltó jutalmunk, de a hálás nemzedék sem fogja feledni legnagyobb jótévőinek emlékeit; szívből fogja számukra emelni a tisztelet oszlopát, és reá fogni az elismerés koszorúját, miként ma megdicsőítették Önök e férfit, kinek neve e szobor fennállítását is túlélni fogja: mert az emberiség jótévője volt, s halhatatlan nevet szerzett; kit jótetteiért halála után is az emberiség áldva emleget. Legyen áldott az ő emléke közöttünk s a megérdemelt örök világosság fényeskedjék neki!

KUBINSZKY SÍRJÁN.

— Baja, 1882. szeptember 29. —

Szabóth haragja, döngi szent Mihálynak:

„Angyalom! vedd ezt a menykövöző hardot...“

Belzebúb hadai le — poholba szállnak:

Ha a bosszú patzást rú fejekre tartod...“

Parzsodon az irás tűzbutével intsen:

Ki oly rettenetes! ki oly, mint az Isten?!“

S Szabóth szerelme sug egy más Mihálynak:

„Vedd szelid igemet, e két élő hardot...“

Ha kegyes csapási gyermek-észre szállnak:

Frgalom győzelme koszorúzza harcod;

Parzsod a tanítás, mely malasztot hintsen

S hirdesse: ki oly jó, ki oly, mint az Isten?!“

Hallád oh Dicsőült! s helsz nemes csatára,

Lobogod az ihlet fuvalmán ereszted...“

Ifjú szív, az egyház s hon jövőndő vára:

Erre kell kitűznöd a védő keresztet;

Hogy, hirtelen a tévely ördög-ajka nyelvel,
Fölverted a szívet s ést keresztény elvvel!

Lobogod nyomában gyűl a bajnok tábor,
Kezében a hívő tudomány a fegyver:
Fegyver, jó s hatalmas, mely vigasztal, ápol
S minden mennyposztornító gyászhadat megver!
S hol a zsongó kornak mentő várat tartál:
Lelékeltő armány szegyenülve bátrul.

Bünyvár zúg, tombol, a családfa rendül,
Anyatje ronesolt, pusztá, virágresztett:
S Te az éji kertész, ápolád oly szentül...
Mellé támaról tűzéd a heresztet;
Lángheved sugára költ egy újabb édent,
Hol ezer virágsát szent növelés védend!

Honnan szállt le lángod, hős gyermek-ápostol!
Mely szíved gyulasztá, acélozta lelked?
Mily varázsütéssel helt a sok koloster,
Hol lilom-erkölcs szűzi fityva lengett...?
Heh! a jó Mesternek Szíve tengeréből!
Heh! e szív hét ágú malasztos eréből!

S merre hajtja zúdul Tiszának, Dunának
S az Asztrik-utódnak ég bíbor sugára:
Nyomolon a béhe anyagi futának
Te levél a hovály hoszorús tanára;
A hol izadáson szent gyöngyei hulltak:
Az örök tavaszok bíbai virultak.

S e bimbós esokorból lelki fűzér serked
Harmatul a hála könyve rezeg rajta...
Nézd! sírodon azt a bajnok társi serget!
Dicsőült perodra könyvet ez hullajtja:
De ihlet világa száll a könyves arcra...
S szív ért egédől a győzelmes harcra.

Mert bizos e szent harc örökség győzelme...
A jó Mester ott fenn hallja hű imádat!
S ha hű bajnokává nő a gyermek-elme
S a magyar Siannak szobor jöveje támad,
Ha hazán s családon él a kereszt fája:
Sírodon megáll a jobb kor hozannája!

Föl a lobogóval! nagy Vezér csapatja!
Ragadjon a győző neve, glóriája...
Táborát Mihályunk soha el nem hagyja
S kerubellé lángját áldva hinti rája.
Le a gyászleppellel! hoszorút a sírra,
Égjen rajt' az ihlet s remény hajnal-pírja!

B. K.

A földmivelők ujéve.

Ada, 1882. okt. 2

A mezei gazdának, a kertészkedőnek őszkor van ujesztendeje; ekkor kell számot vetni teendőivel, berendezni iparát, földbe vetni magját, a jövő év remélhető áldásának. Szóval a földmivelőknek, a kertészkedőknek most kell komolyan a munkához fogni.

A legnagyobb hontiak pályafutásán úgy, mint az egyszerű nap-zamosok életében a „Nulla die sine linea” jelmondat gyakorlati hatása ezután is mindenkor különös figyelmet fog ébresztetni a halandók sorában.

A jó szülők gyermekeiket, a hivatásos tanítók, az iparos gazdák, az összes tanügy vezetői tanítványaikat, a községi elöljárók közvetve avagy közvetlenül a népet nem ajándékozhatják meg az életbiztosítására üdvösebb kellekkel, mint ha a folytonos — habár néha eredményében jelentéktelen — munkásság szeretettel oltják vérükbe. Nincs boldogabb a munkás embernél. Pedig fájdalom legio azok száma, kik ezt esekélységnek tartják, föl sem veszik.

Mi a tágas értelemben vett mezei gazdaság teendőiből ezuttal csupán a kertgazdasági iparnak ezidő szerint nélkülözhetetlen tudnivalóit, a népi iskolai kertre vonatkozó teendőket röviden felsorolni és az érdekelteknek becses figyelmébe ajánlani kívánjuk.

Tudjuk, hogy vele születik a gyermekkel a tevékenység ösztöne, azért nekünk is, kiknek kötelességünk a földmivelő nép növekedését a mezőgazdaságba, a kertészkedésbe, a méh és selyemtenyésztésbe bevezetni, nyílik ama feladat, hogy számot vessünk teendőinkkel. De hogy e tekintetben is a nép jólétét, a nemzetgazdaságot előmozdíthassuk, nem kormány, nem megyei rendelet, nem a sajtó útján való felhívás lelkesítsen bennünket, hanem jusszon eszünkbe, hogy mint a haza felvirágzásához itt is valamennyiünknek a közreműködése nélkülözhetetlen. Azért egyikünknek sem szabad habozni, napot nap után elmenni hagyni anélkül, hogy — ott, hol nincs — a községi iskolakertek felállítására, rendezése ügyében, áldozathozatal mellett is ne tegyünk annyit, a mennyit egy előrelátó, jóra való község megtehet.

Vessünk csak a községünkben levő faiskolakertre egy futólagos pillanatot, mennyivel állunk közelebb a célhoz, mint voltunk egy vagy két évvel ezelőtt. Némi községben van, némely községben nincs e célra kihaló, napot nap után elmenni hagyni anélkül, hogy — ott, hol nincs — a községi iskolakertek felállítására, rendezése ügyében, áldozathozatal mellett is ne tegyünk annyit, a mennyit egy előrelátó, jóra való község megtehet.

nek; mert talán eddig a kormány rendelete nem hajtotta végre, a község nem intézkedett, a tanító magára hagyta mit sem tett. Vagy talán eme fontos iparágat mindnyájan kicsinyeltük, az egész ügyet lenéztük. — Itt az idő, hogy ezen iskolai kertek ügyét, mely népoktatási ügy, egyszer valahára községünkint, a megyei szabályrendelet értelmében, mely minden községben megvan, rendezzük. És pedig minél előbb, mert ha e hónapban a faiskolakertet el nem készítjük, úgy egy egész évet veszítettünk, mivel az őszi vetendő mag nem kerül a földre.

A faiskolakertek művelését egészben aligha vállalhatja magára a tanító, hivatásánál s elfoglaltságánál fogva a rendezés, oktatás azonban őt illeti, erre legilletékesebb a népi iskolai tanító. Ha éppenséggel koránál vagy egészen későn veszélyeztetésénél fogva nem kezelheti, találkozik mindig magános szakkőrű, ki őt pótolni fogja, bizonyos meghatározott járulékkal melletti; sőt tudunk fíradhatlan ügybuzgalmú segédlelkű, iskolagazdát, kik az iskolás gyermekeket legalább a faszaporítás és nemesítésre rendszeresen oktatják a kisdud templomudvari kertcskében. Non suam gloriam, sed aliorum querit. Tesz, fáradoz, anélkül, hogy hiú dícséreteket vadászna; tesz a nép javára. Aldja meg az ég számos az ily népoktatókkal kedves hazánkat.

A kormány újabb járási felügyelőket nevezett ki, a közérdekű községi faiskolák felállítására, rendezésére és felügyeletére nézve; minél fogva a községi elöljárók, lelkészek, mint iskolagazdátok, közigazgatási közegek közreműködése által, ezen községünk ügy, tökéletes szervezésében előre fog haladni.

Nézetünk szerint a közs. faiskola kert, hol az az iskolaépület körül nem lehet, legelőszerebb azt a temető mellett elhelyezni, hol rendszeren van lakház, temetőfősz, s így a megőrzés legelőszerebb. A politikai község teljes felszereléssel átadná a kert az iskolakertnek, s ez gyakorolná a felügyeletet. A község ellenőrzése mellett az iskolázás intéznie az ügyet, a kezelő pedig szakképzettséggel, becsülettel buzgósággal működnie a felállított tanterv szerint, a népi iskola kertben a kis polgárokkal, mi által a népből erkölcsi és anyagi gyarapodás eszközöltetnie. S így a hagyományos mindennapiságból kibontakozva, egészséges irányú szorgalmával kisbirtokát fokozatos jövedelmezésre emelhetné.

Tekintsük csak meg a Tiszavilék fölött, tág határait, mennyi különféle hasznos fa férme el a 7-8 ezer holdra menő legelőnkön, s az ezekre kivezető szőlős utakon csak vitkán ültetve Közönyösségből, az alföld fölismert viszonyaiból ered a hiba; hisz a gyümölcs-, kert- és selyemipar a befásítás irányban buzdítást. Könnyen miga után vonhatná kijelölését a tiszta forrásoknak Valamely elismert jónak keresztülvitelére nézve áll-e a szilárd akaratnak, az erélyes elöljáróságunk valami akadály útjában?

Hogy munkám csonka ne legyen, szükségesnek tartom itt feljegyezni a legközségesebb fák és bokrok neveit, melyeknek magvai őszi vetve, tavaszon kikelnek.

Ilyenek: afonya, almafa, barack, berkenye, bikfű, birs, bodza, boróka, cseresnye, cserfa, díófa, eperfa, gesztenye, gyertyánfa, hársfa, javor, kékény, kőrös, körtefa, meggyfa, mandula, meggyfa, orgona, pártafa, szilvafa, fenyőfa, tölgyfa sat. magvak.

Fridri.

N.-Palánka, 1882. okt. 4.

Tekintetes szerkesztő ur!

E hó 2-án érkezett körünkbe szeretett képviselőnk Gromon Dezső. Mint futó tűz terjedt el híre, hogy az alsó hajóval fog megérkezni, s mindenki sietett, hogy őt kiszállása alkalmával szívélyesen üdvözölje. Ugyan az nap távoztak el a közöshadseregbeli újoncok is, kiket szerettek kikísértek, hogy eltávozásuk alkalmával egy isten veledet küldhessenek utánuk. Míg a távozókhöz szívvel vettem búcsút övéiktől, addig a visszamaradtok harsány éljenzéssel fogadták képviselőjüket.

A zajos fogadtatás közepette megfordultak a palánkai tüzoltók tűzjelző öblös mozsarai, ezuttal nem szerencsétlenséget, de valódi családi örömet jelezve.

Ugyanaz nap este Gromon Dezső ur tiszteletére a „Duna” vendéglő nagytermében igen díszes banket rendeztetett, melyen a 3 Palánka majdnem egész értelmisége, kereskedői és számos iparos, egy a különféle hivatalok képviselői jelen voltak.

A banket 8 óra után kezdődött. Elő felköszöntött Payerle Adam, az iparegylet elnöke, az összes választók nevében szeretett képviselőnkre mondotta rövid, de értelmes mondatokban. Ezt Gromon ömeltósága hosszabb s a jelen válságos helyzetnek megfelelő tapintatossággal, ékes és bőles szavakban köszöntte meg, felkérvén szeretett választóit, hogy a fajgyűlölet helyett a testvéri egyetértés által igyekezzenek a haza, anya meggyék. községünk s végre a család boldogságára közreműködni. Zajos éljenzés követte e jeles felköszöntést Harlikovits Károly hivatkozva a 19-ik század három kimagasló alakjára, Széchenyi, Deák és Kossuthra s azok bőles tanaira, a faj, nemzetiség és valláskülönbségnélküli testvéri egyetértésért emelte poharát, mert ugymond e hon csak úgy lehet szabad, nagy és boldog, ha fiait egyesült erővel közreműködnek annak boldogítására. M. K. az ország válságos helyzetében annak kormányzására hivatott miniszterekre és különösen Tisza Kálmánra emelte poharát. P. S. a képviselőnk által hangsúlyozott eszme igaz követőre s magára a képviselőre. Dr. E. Gy. a tüzoltókra és azok derék fő parancsnokára. H. K. az ipar és kereskedelem képviselőire és a haladásra. D. E. Gy. a képviselőre, mint e kerület atyjára, ki választói érdekét mindenkor atyai szeretettel képviseli. Gromon Dezső ömeltósága e nagy megtiszteltetést szívélyesen megköszönvén, éltette a járás politikai fejét dr. Eremin szolgabíró. Ezek után még több felköszöntés mondatott, melyek a jelenvalókat folyton derült kedélyben tartották. Végre éjjel után ünnepelt képviselőnk szívélyes búcsút véve a társaságtól, lakására ment, követve a vendégek egy része által. Másnap a gőzhajó állomáshoz szintén számosan kísérték ki szeretett képviselőnk, hogy honatjai helyére utazásához egy szívből eredő „Isten hozzádot” mondjanak neki.

Katymár, 1882. szeptember 29.

Tekintetes szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy becses lapját egy hazug híreivel szemben öngazolásul igénybe vehessük.

A „Zombor és Vidéke” 77. számában a különféle rovatait következő érdekes hír nyitja meg, mely községünkbeli erővel akarna egy kis Tisza-Eszlárt gyártani.

„A megyei törvényhatóság figyelmébe. Balázs József madarasi néptanító átjár Katymár községbe a népet igazni s bujtogatni a zsidóság ellen. A nevezett t. hó 16-án délelőtt tartott a kocsmában összeült nagyszámú hallgatóság, mondván, hogy őt az érsek és a madarasi plébános küldötte. A katymári zsidók tetlegességre engedték magukat ragadtatni, a mi egészen megfelelt Balázs céljának, mert csakhamar népcsoportosulások történtek, — a nép fenyegető álláspontot kezdett elfoglalni, s a község elöljárói egyáltalán nem voltak hajlandók mindaddig valamit tenni, míg a verekedés ki nem ütött, dacára annak, hogy a zsidók panaszkodtak. Csak mikor a tetlegességek nagyobb mérvet kezdtek magukra ölteni, rendeltek szárdarokat. De azért Marjanovits M. katymári kocsmahős ma is váltig hirdeti, hogy ezzel még nem elégszik meg, s várja a jó alkalmat, mikor lehessen ismét egy kis „tréfás” mulatságot előidézni!”

Oly szemenszedett hazugság ez, hogy szónéki hagynunk lehetetlen; annyival is inkább, mert a sorok közt az elöljáróságot is kötelesség mulasztással, sőt antisemiticus hajlammal vádolja.

Azt csak röviden említtük, hogy Balázs József egy év alatt tán most másodszer volt Katymáron, de nem a nép közt, hanem egy-két helybeli barátja és ismerőse körében, tehát „nem jár át a községbe a népet igazni és bujtogatni a zsidóság ellen.” De ezt nem is teheti, mert községünkben kizárólag csak német és bunyevác nyelvű nép lakik; Balázs pedig ezen nyelveken még az éhhaláltól sem tudná magát megmenteni, annál kevésbé igazni és bujtogatni. Hogy 16-án délelőtt tartott „nagyszámú” hallgatóság előtt, ezt a legelvetemedettebb phantasiával sem lehet constatálni. A nagyszámú hallgatóság volt: Balázon kívül még egy madarasi tanító és Balásznak két helybeli fiatal ember jó barátja, kikkel magukközt mulatgattak, míg egy-két helybeli zsidó oda nem vetődött. Népcsoportosulásról szó sincs, mert a fentnevezettek és a hirdetésben összecsoportult zsidóságok kívül épen senki sem volt a helyszínen, s így a nép fenyegető állást el nem foglalhatott, nem lévén ott a népből egy árva szál sem.

Nem akarjuk méltani az ily elvetemedett hírközlést, melyel a nevezett lap nemhogy használna érdekeiknek, hanem ellenkezőleg nagyon is árt; csupán az elöljáróságra mázolt rágalmat akarjuk visszautasítani és e hazug ráfogással szemben a való tényt előadni.

Tény, hogy a zsidóság eljött a községházához panaszra, persze koholt, vagy legalábbis túlhajtott vádakkal, kiknek panaszára az elöljáróság Balázst is meghívatta, és miután a kölesönös vallomásokból rögtön meggyőződött arról, hogy itt nincs tulajdonképen szó előre kidöngölt — hogy a divó szőlőformával élünk — zsidó-cserél; hanem az egész civódás Balázs tanítónak és egy helybeli zsidónak véletlen szóváltásából eredett; — tehát felszólította Balázst távozásra a községből, a zsidóknak pedig meghagyta, hogy oszljanak szét. A zsidóknak azonban nem tetszett, hogy az elöljáróság boszujoknak eszközül szolgálni nem akart; azért még mindig csoportosultak, s Balázs — úgy látszik felvén dübölt — nem mert távozni, hanem vissza menekült a nagykocsmába. A zsidóság újra tömegesen utána tódult s diühös larmával követelte a nagyvendéglőtől, hogy Balázst dobja ki. E közben a bíró ismételtelen esendre és távozásra intette őket; de a zsidók dühe határt nem ismert, Balázst megtámadták, az utcára kihuzták, ki dübök elől alig volt képes Otta Sándor házába menekülni, hová őt a zsidók közörsége kísérte.

Tehát csak a zsidók csoportosultak; csak a zsidók foglaltak el fenyegető állást, csak a zsidók verekedtek, dacára, hogy ismételtelen békeségre int-ttek, s így épen ő miattuk, az ő fékevesztett és alapalan dübök miatt volt kénytelen az elöljáróság zsendaróként küldeni.

Ime ez a tény; ez az elöljáróság eljárása és annak indokolása. Hogy ez a zsidóságnak és a hivatolt lap tudósítójának nem tetszik, arról — sajnáljuk — nem tehetünk; de az elöljáróság azért soha sem fog a „Zombor és Vidéke” tudósítójától utasítást kérni, miként kelljen ily esetekben eljárnia.

Ezek után csak azt akarjuk fölemlíteni még, hogy Katymáron zsidógyűlölet mindaddig nem volt; de félt, hogy a zsidók ily tapintatlan eljárása és különösen a „Zombor és Vidékének” alapalan vádaskodásai és túlbajtott érzékenykedése, mellyel minden szunyogot elefantá igyekszik fölfújni, mielőtt semiticus érdekesség van benne, — meg fogják szólni itt is azt, a mumust, mellyel önmagukat ijesztetik; s ki tudja, hogy az a most megrálgalmazott elöljáróság képes lesz-e majd akkor azt a „tréfás” mulatságot megakadályozni. Maradunk tek. szerkesztő ur

kiváló tisztelői

a katymári elöljáróság.

Titel 1882. okt. 7-én.

Mondja még csak valaki, hogy Titelben nincs élet, arra bizonyosan átkot mondanak, de nem a római pápa, hanem... a titeliek! Van itt élet, de még mekkora!

A napokban is egy bűvész szórta a kíváncsi publicum szeméibe a szemfényvesztés szikráit félig üres ház előtt.

Volt aztán bálulás és szörnyűködés a csudán a mit a híres Boszko bácsi avval a kis bűvös pálcikával véghez vitt, és ha Jozse meg nem állította volna a napot, úgy bizonyára megállították volna a csodaművész mutatványai (!) (ha véletlenül este nem lett volna, és a hold nem bocsájtotta volna le szelid sugarait a Tisza sima tükreire). Hanem azért bőven aratott tapsokat; de hogy is ne, mikor még azt is etalálta, hogy ki mit tart a kezében (!) Ez volt ám az igazi csuda (!) Sokan azt mondták, hogy... ördöge van (!) Sajnáljuk, hogy már elment?

Eltűn epedne is!

Alig hanem mi nünk); ez oszlopait — Ezek mint ahogy

Ez a ségét, s m ság ragot get” társ gában. — szemben — egyik lall billegette húrjainak a húros l ságot, esz asszony is miént?!

Most fabódját ségével gy ség valam esodált: a a világ re

Ha e unjuk meg és jobb la patak és enek má s zínház? e velőnk, d eleje és m Hisz örülnünk világból. És v

Pár Ó-Legyen kegyesség és eselőd Tek hogy az leg berend talan álld mekifjúsá ben (1— Nem teért: fog mekifjúsá Sois hiányossá Tisz

F. e lete alatt rákból ál benjötté szott a házig Jung tet. Védő

Tén Gal jával fog jéből a t illetve leánya Galacz J nemcsak Jurgos a visszaad a kezében gos futás Galacz — üldöz madik es tassék, hátrafelé hogy ez tében me

Itel Jur dék os ellenben rehajtott nek s e hivatalos hogy hal kezett az gos öny Minthogy hatos en ben mint A F tettesei hozott lakosok Márk el kísérelt talvartás rabtartás havtá vizs be Vád

Eltűnt visszajöhethetnél bár érette egész nemzet epedne is!!

Alig ment el, jött egy másik, ez már nem bűvész hanem művész, (ha a táncmestert úgy szabad neveznünk); ez most a kis publicumot — a haza eseredő oszlopait — tanítja táncolni... füttyszó mellett!

Ezekről aztán elmondhatjuk, hogy „úgy ugrálnak mint ahogy a mester dudál“.

Ez még el sem ment, még javában űzi a mester-ségét, s már is egy újabb élvezetet (?) nyújtó társaság ragadta magára a figyelmet, és pedig egy „sünger“ társulat mely összesen két személyt számlált magában. — Ez adta elő zongora (!) kísérettel a szemem szedett német darabokat, és pedig mikor az egyik lallatta kellemes (?) hangjait, akkor a másik billegette a klavírt, mikor meg a másik fártá ki keble húrjainak az érzelmeit (!) akkor az egyik erőlködött a hűros hangszert mellett. — Megosztották ők a fáradságot, csak egyet végzett a kisasszony, (vagy tán már asszony is) maga: a tányérozást. — És ő tudja, hogy miért?!

Most bizonyosan valami komédiás fogja felütni fabódóját a „placra“ — hogy kutyatáncoltató mester-ségével gyönyörködtesse a kíváncsi szemeket; aztán meg valami panorámás mutatja be a világ legújabb esodait: a tisztaeszlári és a kápolnai... saktet! Ez a világ rendje?!

Ha ezek is már megúnják magukat, az az ha mi unjuk meg őket, akkor szélekednek a sátorfájukat és jobb hazát keresnek maguknak, „a hol tisztább a patak és csengőbbek a dalok,“ — hogy helyet engedjenek másoknak. — De mi jöhetne ezek után? Talán színház? ez most már nem kell, mert vannak műkedvelők, de hát mi jöhetne? újra kezdődik az eleje és megy végig!!

Hisz kis városban vagyunk, kis városban pedig örülnünk (?) kell, ha jut valami számunkra a nagyvilágból.

És örülnünk is, csakhogy a zsebünk sír!

Xantus.

0-Legyen, 1882. október 1-én.

Tekintetes szerkesztő ur!

Pár héttel előbb közöltetted becses lapjában, hogy Ó-Legyen puszta, tek Tomáovics Ferenc bérlő ur kegyességéből, iskola létesített, saját gyermekeinek és cselédei gyermekeinek számára.

Tek. Tomáovics ur nem elégedett meg azzal, hogy az iskolát a törvény követelményeinek megfelelőleg berendezte; újabb költséget nem ismerő, határtalan áldásos jótékonyágával, az összes cseléd gyermekifjúságot tanszerekkel látta el a szó teljes értelmében (1-6. osztályig).

Nemes, utánzásra méltó, alattvalóit boldogító tetteit: fogadj az összes — jótékonyágát érező — gyermekifjúság és szülők nevében mondott köszönetemet.

Sok ily férfit Istenem s népnevelésünk még érző hiányossága betöltve lesz!

Tisztelettel

Zámó Ignác,
okl. tanító.

Törvényszéki csarnok.

F. évi október 4-én Grossechmid Gábor elnöke alatt Jerkovic Antal és Zsulyevics Dömjén bírákból álló tanácsban Szakál Vidor kir. ügyész közbenjöttével megejtett nyilvános végtárgyalás alapján hozott a zombori kir. törvényszék mint büntető bíróság Jurgos György eszemplai lakos bűntényében ítéletet. Védője volt: Stern Mór zombori ügyvéd.

Tényállás ez:

Galacz János vádlott Jurgos György szomszédjával folyton civódásban élve, egy alkalommal kertjéből a meszgyén túl 2 öl szélességű földet elfoglalt, illetve elkaptat. Ezt Jurgos György parancsára neje s leánya visszafoglalni akarván, őket a kertben dolgozó Galacz János ásóval kezében ennek végrehajtásában nemcsak megakadályozta, de a kertből is kiűzte. Erre Jurgos kiment a kertbe s felhívta szomszédját a föld visszaadására, mire ez avval válaszolt, hogy Jurgost a kezében lévő ásóval kétszer fejbe ütötte; mire Jurgos futásban keresett menedéket, minthogy azonban Galacz — nem elégedve meg a már adott 2 ütessel, — üldözőbe vette Jurgost, ez utóbbi, nehogy a harmadik esetleg negyedik ütés folytán életétől megfosztassék, a nála levő revolverrel futás közben, kezét hátrafelé tartva üldözőjére lött oly szerencsétlenül, hogy ez néhány perc múlva a kapott lövés következtében meghalt.

Ítélet:

Jurgos György a felindulásban elkövetett „szándékos“ emberölés büntetettének vádjá alól felmentetett; ellenben az erős felindulásban elkövetett s rögtön végrehajtott „emberölés“ büntetettében mondatott ki bűnösnek s e miatt (1 1/2) egy és fél évi börtönrre s 3 évi hivatalvesztésre ítéltetett. Elíteltetésének főindoka az, hogy habár ő volt a megtámadott, még sem volt elérkezett azon időpont, midőn a törvény által védett jogos önvédelmet igénybe vennie jogában lett volna. Minthogy azonban az erős felindulást a törvény határozott enyhítő körülménynek veszi, azért ítéli enyhébb mint a többi emberölési eseteket — börtönnel.

A Fischer Márk bajai lakoson elkövetett rablás tettei ellen a szabaddai kir. tsvszék következő ítéletet hozott: Engländer Sámuel és Mák András mélykúti lakosok a btk. 349. §-ának b) pontja alapján a Fischer Márk ellen elkövetett rablás és szándékos emberölési kísérlet miatt 12 évi fegyház büntetésre, 10 évi hivatalvesztésre s az összes eljárási ügy a felmerülő rabtartási költség megfizetésére ítéltettek, a kiállított 6 havi vizsgálati fogság csupán Mák Andrásnak tudatik be Vádlottak és a kir. ügyész feleltek.

DUNA PARTJÁN.

Laktál e valamikor a Duna partján kedves olvasó? — Nem, soha. — Hiba. Óreg hiba. Így nem tudom találsze élvezetet ezen tájkép szemlélésében, melyet eldöbe rajzolok, pedig mondhatom neked, hogy minis az a fényesen felszerelt panoráma, amelyikben akkora gyönyörűséget találj, mint a Duna parton. Megengedem, hogy a Tisza a par excellence magyar folyam, nálunk születik, emberkedik és hal meg. A Duna már egészen kozmopolitikus, európai, sőt ha tetszik világfolyam — eleget is veszekednek miatta, — szöke habjaiért elég fekete tinta fogy el, — hanem ez a darabja — a dereka — a miénk s mi büszkéek vagyunk rá. Egyetlen folyamban sincs akkora képesség, hogy európai kérdést tudjon csinálni. — Milyen csekélység — csak mint egy kékelő pántlika — ott a sváb erdő-ségben, hol a németek együgyű hite szerint a Donau-schingeni könyvmia vedrőből kiönti; — a szemtelen veréb is átlépet rajta s mekkora itt csak az egyik ága? — a túlparton legelésző tehén csak olyannak látszik mint egy szarvasbogar — három hiszek egyet is elmondhatunk, míg a Samu molnár malmáig jut a ladik, pedig közel van a parthoz.

És milyen egészséges közelében a levegő, még a lege-endesebb időben is jól eső hűsítő szellő lengedez körülte, vagy mint a teins asszony szokta mondani, „mindig cug van azon a Dunán.“ — A bizony, nyitva van az ablaka. Ha eljön az az idő, mikor inficiált nagyvárosok számára komprimált levegőt fognak árulni (nem sokára eljön) az itteniek literjei fognak közt meg fog érni öt forintot. — Ugyanezért szijjuk ezt az üde és üdítő leget — ingyen adják.

Mint valami testörserég úgy állanak bal partján dísz sorban a fehér egyenruhás nyárták — ezüstös lombkoronával, meg a barna szilfák zöld leveleikkel s mindkettőjük fekete árnyéka ott játszik a szöke hullámokon. Az ezüstös s a zöld levél ugyan már javában hullong, nesztelenül száll alá a száradó avarra, a tűrkésző napsugár bágyadó fénye már egészen áttör a megritkult lombokon, a liget díszei hullanak, az öreg természet hozzáfogott a lassú levételéhez. — Talán sajnáljuk is a peregő lombot, száradó virágot, pusztuló határt és mégis olyan jól esik azt nézünk. Mikor az ég derűje s a föld gyászja oly megható harmóniába olvad; nekünk, kik benne sétálunk „hervadásból, fényből támad lelkünkön a kedves bánat.“ — A közmunkandóság fölött való merengésünkben a révész brutális hangja zavar meg, ki mosdatlan szájjal s nem valami parlamentáris kifejezésekben kezdi emlegetni ennek a szép természetnek a legfőbb urát. — Mit gondol ő az őszi táj lelket emelő fenségével? — az ő lelkét — ha annak lehet nevezni — csak a bor, pálinka emeli. — Gorombább náció nincs a teremtett ég alatt a révész-nél — még a drabantot sem véve ki — Szája az istenkáromlásnak folyvást nyitva álló kapuja. Könnyebb volna a rakétát megszólítani, vagy az oldalba lött medvét kapacitálni, vagy hogy nagyobbát mondjak — haragos asszonnal értekezni, mint egy révész szöke állani. — A durvaságot és még egy másik tulajdonságot — (a szokás természetű valik) — a lustaságot, olyan tökéletességre vitték, hogy az már tovább nem fejleszthető. Valóságos diplomatikus lajhások. Ha a városligeti népiünnepen valaki egy révészzen szamaragolt volna, biztosan elnyeri vala a díjat, mert legkésőbb ér a célhoz. — Ne vesztegessünk rájuk több szót.

Mennyivel fürgébb az a csinos karesú gőzös — úgy híjják, hogy Foulton; — amelyik épen most penderedik eleibe egy megterhelt gabonás hajónak. Csak úgy görnyed ez utóbbi a benne lévő temérdek áldás sulyától, (2000 méter mázsa buza) maga magában tehetetlen, mozdulni sem képes, hanem a virgone gőzös megfeszített erővel dolgozik a stagnáló vén jármű érdekében. — Mikor én azt látom, önkéntelen az öreg pap meg az ő káplánja jut eszembe. Az áldás, a buza az előbbinél van, hanem a munka a kápláné. (Persze, hogy minden hasonlat sántít). — Messziről úgy néz ki a gabonás hajó, mint egy óriási plóca, a tetején meg mintha akasztófák volnának. Ha sorba állsz azzal a dekecs nadragú kormányossal, hát azt is megmondja, hogy a buzácskát egyenesen Passaubá viszik. Én teremtom! szegény bajorok! mennyire eljönnek a kenyérnek valóért! de csak szegény országuk lehet. Nem is érdemelnek különbet. — Lám a mi népünknek itt terem az orra előtt a fájntos buza s igen sokszor még sincs neki.

Ezenközben a passzér hajó is elnyargal előttünk. Haragosan füstöl a kéménye, a végén akkora picinyke zászló szerénykedik az ő három színével mint egy jókora zsebkendő. — Nem telik nagyobbra? — Kiveri a habot nagy testével egészen a partokig, s a szélen mosó leányok sikongva szedelőzködnek kifelé, bámulják a vízgyötrő szörnyeteget, — az egyik jólesőleg jegyzi meg, hogy „ilyenent mentünk az öreg szülémmel, mikor a Gyurit voltunk meglátogatni a Károly kaszárnyában.“ — Aztán megint csak beállnak az engedelmesen omlatag hullámok közé, kezükben tisztul a ruha, ajkukon zeng a nóta:

„Arra alá faragnak az ácsok,
Ide hallik fejsze kopogások.
Eredj rózsám, kérdezd meg az ácsot
Ad e csókért egy kötél forgácsot?“

A fekete kabátban járó ember persze az ilyen miben nem talál költészetet, de talál a nép.

Lenn a sziget felé a széles folyam közepén cirkál egy ladik, akkorának látszik, mint egy gyerek fűrésztő tekenő, a benne ülők mintha valami gombolyaggal játszadoznának, nem vehetjük ki tisztán. — Mert ennek az emberfélelnek nem elég az a mi a föld felett van; felkutató mindent föld alatt, víz alatt s vágyai kielégítésére használja. Igazsága van benne, mert az ő számára teremtetek, valamik csak teremtetek.

A nap illanó félben van a másik oldalon végig fekdő hegy mögé Sugarai már csaknem oly harántosan szolgálak kereszttel a Dunán, mint a hogy a gyerekek s zóni szoktak lapos kavicsosul a sík víz hátán csendes melaság fekszi meg a tájat, csak a malmok egyhangú kerepelése hangzik a vizen, csak a térs legelőn cammogó gulya kolompja veri fel nagy messzeségben a csendet. — Ha állásodra nézve, penztárnok vagy is valamely segély egyletnél, vagy épen kataszteri mérnök, mégis lehetetlen, hogy az ábrándozásnak

bizonyos kedves fuvallata meg ne érintse lelked szárnyait. — En legalább egészen átadom magam az álmódóznak. Képzetelem lovagvárat rajzol a szemben levő hegyekre, visszateremttem magam a Kazinczy-féle korszak romantikusába — mikor még egész német tempóval énekelgették papánk és mamánk hogy: „Szép Lenka vár a part felett. Csolnakján a halász dalolván csendes éneket, a part felé vigyáz.“

A regényesség, a költőiség értéke s becsé — úgy látszólag — alább szállt a mai korban. Az emberek nagy része bele bújtt a realizmus köszén szagú köntösébe, — de azt a költészetet, a mit a méltóságos természet némán beszél hozzánk, nem fojtja meg se gőz, se villany. Ha az emberekben alszik — ébren van fűben, virágban, sugárban, levegőben, vízmozajban, csak ki kell azt érezni, tudni és élvezni. — Nem úgy mint például a gimnáziumot végzett végreható, a ki azon megjegyzésemre, hogy a Duna jobb partján közvetlenül milyen emelkedése van mindjárt a vidéknek — egész komolyan azt a magyarázatot adta, miszerint annak oka ott van, hogy mikor a folyamnak az árkát ásták, a kiastott földet mind a jobb oldalra hányták. Oh sajnálatraméltó tökfikó atyámfia, gimnáziumot végzett végrehajtó, bizonyára mikor az ést osztogatták — ami a te koponyádba volt száruva, — azt mind a hátad mögé hányták.

Ahun van ni, a nap lecsusszan ott valahol Tolna vármegyében, mindenféle lábas jószág takarodóban van hazafelé. Szürke homály borul a szunnyadni készülő vidékre. Hazatérő leányok karban fújják a „szegény Szűcs Maresa“ nótáját. — Itt ott egy-egy evező csapás szólaltatja meg a folyton siető habokat. — Elhallgat a szarka csevegése, révész mormogása. Enyhe fuvalom usztat a kék ég harangja alatt. A savó színű hold ott ténfereg már a szöke felhők foszló táborában. A homály, meg távolság fátyolba borítja a szemközti hegyeket. A nádas házak kapuiban jó ízű tereseletét folytatnak a kérges marku, polgártársak — a fiatalság imitt-amott cicázik. — En pedig bandukolok kietlen magányom felé, szívem telítve van érzéssel, benne riket fakadnak:

„Este van már, csak az ebek esaholnak,
Fenn az égen szépen ragyog a csillag.
Lelkem rajtok ide s tova vándorol.
Azt gondolom, kedves rózsám, te is ott vagy valahol!“

Kajabusz.

SUGÁRKA.

Beszély.

Irta Wintermüz Ilma.

(Folytatás.)

Kerülte Sugárkát. Birt annyi önuralommal, hogy mindig olyan időben látogatta meg László gróft, mikor egyedül volt. Tudta jól, hogy délután Sugárka száguld végig a nefejejtseken, melyeket ő reggel könyveivel öntözött. Sohasem kereste föl az erdőt, ha találkozástól tarthatott. — Ez sem maradhatott így. — Egy napon Sugárka otthon maradt; — maga akart az orvossal nagyatyja féltett egészségéről beszélni. Hízen ő neki fekiútt legjobban szívében az agg életben tartása! Midőn az orvos a gróf szobáját elhagyta, a szolga jelenté, miszerint a grófnő termében vár rá. — Reszkette állt egy percig, — aztán követte az utasítást — s belépett Sugárka szobájába. — Nem volt egyedül. Miss Lea, az éretlen citromhoz hasonló arcú, ott bóbiskolt az ablakmélyedésben. — Hídegen váltottak néhány szót, udvariasan — de oly kimerően — s oly lenézőleg beszélt Sugárka. — Sándor visszanyerte könnyös hangját. Érezte, hogy e leány úgy áll előtte, mint a legbüszkébb kék vér előítélettel vértezett harcos, a kiátkozott páriával szemben, — s a nagyúri dölyf ellen már voltak fegyverei! — Nyugodtan felelt neki. Beszélt a gróf állapotáról s kijelölé a következő eljárás módjait. Sugárka lelkébe e tiszta férfias hangokra beköltözött a nyugalom — s oly édes, lágy érzés szállta meg szívét az orvos előadása alatt. — Úgy hitte, a meggyőződés kifolyása ez, — hogy nagyatyja szeretett élete biztos kezekben nyugszik.

E naptól fogva szenvedélyesen szerette az erdőt — s már reggel kilovagolt, — mielőtt még a gróf ébren volt.

„Szeretni“, — érezni minden üdvöt, melyet a menyétől várhatunk — elmerülni egy édes, imádtott alak harmonikus szabályosságába, — tudni, hogy e szép külsőt még szebb lélek lakja! — Szeretni! Olyat, aki érdemes a szerelemre, — akinél nemesebb, magasztosabb nincs — nem lehet e földön! — Oh mily üdvözítő érzélem! — A míg csak szeretünk, — addig minden gondolat egy özőntenger, melynek minden cseppje új életkedvet ébreszt szívünkben; — de aztán jó a vágy — az éhes szörny, az irigy szellem, mely nem tűri a zavartalan, a csendes boldogságot. — A vágy, a bizhatás szomj! — Aztán megtölti a szegény boldog szívet lázító, forrongó eszmékkel, — lefesti az élvezet, kicsinezi a viszonyt, amely két lélek határtalan odaengedéséből származik azok között. — A tiszta lélek, a szűzies leányszív pirulva, de figyelemmel hallgat a kísértés hangok esábitó suttogására és hallkan megcsendül ott lenn, mélyen a szívben egy eddig soha sem ismert szövat, melynek beszéde olyan sötétbe meríti az imént még napfénytel telt lelkét. — Sugárka nem ismert önmagára egy idő óta. Lelke nyugtalan várakozásban, rejteleműds feszültségben volt. Vart valami nagyot, valami óhajtott de rettegett válságot, mely őt önmagának visszaadja. Talány volt önmaga előtt minden gondolata, minden dobbanása büszke szívének, mely úgy vonta oda, ahonnan büszkesége visszatitá

Mint az irányvesztett delejtű bolyongott cél nélkül az erdőben ma is. — Karesú özek, szarvas üszök ismerték lépteit halk nesztét, vártak rá — és ő — gyarkorta félve riadt meg tőlük. Elhagyta az önuralom — lábait vitték, tán szive is vonta; — de hogy akarata nem vezérelte e helyre, az meglátszott a remült, szenvedett arcon, midőn a nefejejtsek között azt a halvány férfarcot meglátta.

Tagjai megtagadták a szolgálatot, — visszafog-

tott lélegzettel, megtört tekintettel, kezeit tiltólag maga elé terjesztve állt ott — s a szilárd férfi, kinek lelkében ma, végtelen kínok közt érett meg a lemondás elhatározása, — fölugorva egy lépést sem mert tenni a kinyújtott kezek irányába. — Oh, mindenható Isten! te, ki az édes, üdvözítő szerelmet minden teremtményed lelkébe oltád, — hogy legyen ez értelem által boldog annak legesekélyebbje is, ha nem tovább, legalább míg egy porszem lefut az örökkévalóság fővénnyorájában! — Oh, te könyörületség Istene! te fogod azt tűrni, akarhatod te azt, — hogy két egymasnak teremtett lény elkárhozzék atyáik bűne miatt?!

Arcára tapasztott kezeit lassan leeresztve, végre az ifjú orvos töré meg a csendet. „Grófnő“, szól nyugodtan — „csak tartozásomat rovom le, ha ígérem, hogy sohasem jövök többé a helyre; ez az én legkedvesebb nyughelyem, az én kis világom, melyen kívül nem szabad ábrándjaimra gondolnom: legyen ez is ön, — feladom — Szemei fájdalom kifejezésével függnek a leány gúnyos mosolyra vonult ajkain — „Nem fogadok el semmit uram; tartás meg az egész regényes helyet, — én nem tudok a természet szépségeiért lelkesülni. — S e hely sehogysem vonz.“ „Pedig ha könyök szólni bírnának — és egy egy a virágokba sóhajtott gondolat, — tán mégsem hagyná el e helyet anélkül, hogy a virágok harmatát a részvét egy gyémántesepp-jével szaporítsa.“ — „Kedves doktor“ — csapott át Sugárka szokott enyélgő hangulatába. — „On valóban oly siralmas arcot vag, hogy akaratlanul is eljöttnek veszem a részvétnyilvánítás idejét.“ „Sugárka!“ — tört ki az önfelédtt ifjú kebeléből a rég lekötött smost szabadá lett fájdalom — „ne arcunkra, — ide, e szív setét künjaira nézz — ide vesd gúnynyilaidat, — hogy végezzem be mégis dűfűsük alatt ez életet, mely nekem csak kín, csak kárhatód szerelmed nélkül!“ És e hangok bármennyire szivetrázók, e szavak bármily valók és mélyen érzettek lehettek — a leány nem sietett kebelére annak, akiről tudta, hogy csak a legnagyobb kétségbeesés feledtethet vele a rangkülönbséget. Nem ölelte szívére azt, akiről tudta, hogy világi allásuk fordított esetében szívesen lerontja vala érte a nemesi korlátokat. — És nem mondta meg annak, akit szíve mélyen imádozott — hogy érte élni leghőbb óhajta — hanem engedte ott térdén maradni előtte a porban és megelégedett egy hideg, tagadó fejmozdulattal tudatni vele, mily helytelenül eszelepszik. — Hevesen szökött fel Sándor térdelő állásából; arca égött, szemei villámokat löveltek. E percében mindakettő csak büszkeséget hordott arcán. „Feledd grófnő, hogy gyermek voltam egy percig! — Boesásson meg, ha elég együgyű voltam hinni, hogy a nagyok is bírnak szívvel — s tán a magasban is lehet érezni.“ — Némán hagyá el s nem látta leomlani Sugárkát ugyanazon nefelejtés szöngyegre, melyen előbb ő térdelt. — Azok a kis virágok vajjon melyik harmatnak örültek jobban a sok közül, mely előbb az ég, — később e két szerető szívből áradt reakció?!

Mély gondolatokba merülve jár föl és le szobájában Barna Sándor. Már éjfél régt elvert a plébánia órája; még ő most sem tud nyugalomra dőlni. Nyugodni —? A test találhat-e nyugtot, ha a lélek harcol? Oda lép a kis harmonium elé. Székere hanyatlik, keze gépiglet fut végig a fénylő billentyűkön, lelke a hangok szelid ölen éringatózik, édes, áhítatos accordok lágy zengése boldog feledésbe, csendes imába meríti a szívet. A kedves színia saját lelkének becsendesített, elhangzott viharát, elete megtört reményét önti hangokba. Aki e megható zenét hallja, megismeri benne egy zaklatott szív végtelenségét. És most végezve odabornl a kedves hangszere, saját lelke fölött sir — sir keservesen. — „Eljött tehát a félve várt óra“, szól a halkán belépő agg lelkész szeretett öcsése vállat megérintve „bekövetkezett, amitől régóta rettegetem. Ez átkos család utolsó sarja ugyanott folytatja, ahol elődei elhagyták a játékok, melynek eszközei mindig ember szívek valának. Vedd e csomagot, anyád hagyományza ez, tanul meg belőle, kivel állasz szemben s mivel tartozol anyád emlékének. Vajna teljesedésbe mennének az elkötözött angyal végfohászai, melyek szerént e lapok paizsodul szolgáljanak.“

Szilárd léptekkel hagyá el a plébános öcsése szobáját. Sándor merengve állott asztala előtt, melyen a fekete szalaglat átkötött irat csomag feküdt. Arcvonalait, melyeken még percekkel előbb a szenvedélyek harcoltak, most szelid, majdnem jótékony bú lepi el; lelke visszarepül a kedves, régi időkbe; ott elmosódott, szende alakját keresi föl annak, ki legdrágábbja volt e földön s kit legkorábban vesztett el: még előbb, mint képes volt imádozni arcának vonásait szívébe vésni.

Azok a karesű gyöngéd ujjak, melyek bársonylágy érintésére szívéből minden fájdalom tovaepült, vonták e szabályos, finom betűket; azok a tiszta, galambszelid szemek hullaták reájok a könyveket, melyek szent nedűje helyenként eltörött egy-egy szót. Ah! ha még várt volna néhány évig, ha angyaliszta lelke nem sietett volna úgy az angyalok karához — mily édes lett volna e könyveket a leggyöngédebb csókkal letörölni arcáról!

Imádatlaltelvely nyúlt Sándor a kis kötegghez. A fekete szalag lehult s egész lényében remegve mélyedt elhunyt védangyala szenvedéseinek történetébe. Rég tudta, hogy anyja múltját sötét gyász fűdte, de egyrésztől a végtelen tisztelet, a kegyelet törhetetlen parancsa, másrésztől szerető nagybátyja jóslatszerű homályba burkolt ígéretei a titok leplének előbb-utóbb bekövetkezendő lehallását illetőleg, visszatarták minden kérdéstől.

Most megtudott mindent, ma megnyílt előtte a tudás ajtaja, melyen túl ott várt reá az örület vagy a kétségbeesés, magasan villogtatva az öngyilkosság pallását, mely a szegény lelket kárkoztatásba ragadja. Mária naplója.

„Fiam! életem letört fájának egyetlen bimbója! Végperceimben te hozzád szólok. Egyetlen birtokom e könyv, nekéd hagyom. Ismerd meg belőle anyádat s ne itélt el, míg nem szeretted.“

Május 1. Ismét itt vagyok, jó szüleimnél! Most feledve a zárda szigora, feledve a komor falak lelkekre nehezülő nyomása. Ki tudna elmúlt keserveire gondolni, mikor 16 éves, hosszú távollét után szeretetteihez tér vissza és a természet ezernyi virággal szórja

tele utját?! Réghalom! te kedves szép vidék, üdvözöllek!!

Május 10-én: Ella grófnő, úgy látszik, nem változik irántam. Meg akarja tartani a zárdában kezdett viszonyt. Már kétszer keresett föl. Természetesen én is voltam a kastélyban. Ott minden a régi. Az öreg gróf feszeesebb, mint volt. A grófnő arca redőtlen, haja még most is koromfekete. Különös! Anyám vele egykorú és már 6 éve galambósz. Talán a nemesek nem öregsznek soha?! Annyi igaz, hogy ha oly kevés szenvedésök, mint örömeik van, ezen nem csodálkoznám. A gróf sohasem mosolyog és a grófnő hófehér arcát csak akkor futja át egy halvány mosoly, ha László közeli megérkezését említik. És Ella?! Rajongóbb mint volt. Előtte nines rangkülönbség; szabadság, egyenlőség — mit én tudom, mik még nem — töltik be lelkét. Ha beszél, csak Lászlót dicsőíti, kivel legutóbb Velencében találkozott az elmúlt télen. Hiszen én is forrón szeretem testvéreimet, de így imádni közülök még Imrét sem tudnám, ki pedig papi ruhájában elég közel áll az istenséghez, kivált ha fonséges lelkét tekintem.

Junius 2-án: Ella áthozta László levelét. A Boporusról írt. Végtelen szép lehet az, ami ilyen mértékben lelkesíthet! Ittam ajkáról a szót, — amint a levelet atyámnak elolvasta — és a leírás szenvedélyes tüze majdnem beteggétett, annyira hatott rám. Mi esodálándóbb? A kép, melyet Isten a pompa és gyönyörűség egész világával árasztott el, vagy az emberi kebel, mely e képet felgöngyölíti és magiatt maga szépségibe szédül még önlelkének minden magasztosságával ékesítve becsesebben, gyönyörködtetőbben adja vissza másoknak?!

Junius 9-én: Ella nem jöhetett; levelkéje szomorú hirrel tele. László valami párbajban megsebesült s most haza készül. A gróf érte megy Konstantinápolyba.

Julius 24-én: Valahonnan kezembe került egy régi utleírás. Nagy élvezettel olvastam a régi Byzanc történetét. De a száraz, puszta előadás még prózáiból, ha összehasonlítom ama gyújtó, lelkesítő festéssel, mely László gróf feledhetlen leveléből oly megkapóan ragyogott előm. Oh ég! és most ő maga, aki annyi életet lehel a holt papírosba, ott fekszik a kastély márványtermeiben: betegem, a halál küszöbén. Szerettem volna még-egyszer látni!

Julius 27-én: Izgalmas nap! Ellához hívtak. A bátyja élete miatti aggodalom gyöngé idegzetét rendkívül beteggétette. Ma utazott fűdőbe. Hallottam tőle, hogy László élete veszélyen túl van.

Augusztus 3-án: Olyan boldog vagyok! A zárdából levelet kaptam. Sokat sirtam fölötte, de e könyök jótékonyan hatottak szívemre. Kedves barátom, kik érdemem fölül elhalmoztak szeretetökkel, most is egyesültek születésem napjára üdvözölni. És az a jó főnök! Annyi szepet, boldogított mozd nekem. Csak egy nem tetszik, hogy olyan nagy dolgot csinálnak egy tettemből. Mi oly rendkívüli abban, ha az elhagyottat megszánjuk? Hiszen az kötelességem volt, amit Emmáerü tettem. És jár azért dícséret, ha olyanok vagyunk, amilyenek lenni kötelességünk?

Augusztus 5-én: Beteg vagyok. Nem fáj ugyan semmi, de mégsem érzem jól magamat. Se benn hűs lakomban, se künn az erdőn nem lelek nyugtot. Lelkem olyan borús, úgy szeretnék sírni. De nem tudok. Talán, ha Ella itt volna, ha nemes arcába nézhetnék és hallhatnám szép ajkairól a félg érthetlen de lelkes szokat: talán tudnék sírni. Vagy nem ő, nem ilyen barátot óhajtanék! De milyet?! Most érzem, mily elhagyott vagyok. Itt senki sem ért, nevetnek fölöttem. S én sírhatnék, mert nem lehet velök nevetnem!

Augusztus 7-én: Valami meglepő, váratlan eset! Szokás szerint ma is korán az erdőbe mentem. A patk mellett egy fiatal férfi ült, épen ott, ahol én szoktam. Nagyon halvány volt, s amikor láttam, mily nehezen tud saját erejéből fölkelni, vidáman siettem segélyére. Gyöngé hangon köszönte meg. De oly egyszerű, mégis oly sokat mondó szavakkal, hogy még most sem feledhetem. Elment; sokáig néztem utána. Ugy szeretném tudni, ki volt. Hogyan is történt, hogy nem kérdeztem meg. És ő sem kívánt megismerkedni velem. Legalább nem kérdezte nevem!

Aug. 15-én: Az idegennel naponként találkozom. Az idegen? Nekem még most is az, mert nevét nem tudom. De lelke oly rokon az enyémnel, mintha együtt éltünk volna át egy életet. Amennyit e rövid napokban tanultam szavaiból, annyit nem tanulhatok egy öröklét alatt. Ma már félek magamtól. Gondolkoztam arról, nem volna-e jobb soha többé az erdőbe sem menni? Tegnap hittem, hogy igen. Ma már ismét ott voltam. — És ő?! Mindig panaszokodik. Soká várt reám. És ilyenkor homlokának szoborszerű szépségét eltörzítja egy hatalmas ér, mely magasra kiduzzad, vala-

lányszor indulatba jön. Lassan, de észrevehetőn épül egészsége. Megmondta, hogy nagy beteg volt. Arca, alakja mind szebb, erőteljesebb lesz. Mondhatnám, nagyúrías. És lelke! — Ah, ha sohasem távozna fölém ez ember, százszer, ezerszer jobb, nemesebb volnék!

Aug. 17-én: Ella írt. Kér, hogy beteg fivérét látogassam meg; mutassam be magamat nála, aztán tudassam vele, vajjon igaz-e, hogy már jól érzi magát. Nem hiszi atyjának, s addig nem tud gyógyulni, míg bizonyossá nem teszem. Meg lesz! Hiszen ma nines ember, akinek kérésére ne hajtának. Szeretném az egész világot boldogan látni. Mikor olyan boldog vagyok magam. Ó szeret! — Isten szabad ege alatt esküdött nekem hűséget. Lászlónak hívják őt is. Rövid idő óta van e vidéken — s csak most óhajt itt maradni. Szívét nehéz bú nyomja, melyet előttem rejteget. Úgy fáj e titkolódzás, de mégis túlságosan boldog vagyok. Az ég őt nekem rendelte, lelkeink kiegészítik egymást — s ő mondja, hogy eddig nem volt öröme az életben. Hát én?! Én most tudom, hogy eddig nem éltem. — Csak most nyíltak meg a menyéi élet kapui előttem. — Holnap előbb a kastélyba kell mennem. Ah, csak ő ne várná oly türelmetlenül jöttömet ott az erdőn.

Istennem! mi lesz ebből? Holnap a kastélyból az erdőbe megyek és minden áron megtudom, ki ő? Akit szeretünk, az előtt nem lehet titkunk. Tehát holnap! Olyan sejtelmek kínoznak! (Ugyanaz nap — éjjel): Nem tudok aludni, — valami veszély közelg. Boldog, aki most nyugszik! Szent atyám, óvj meg minden rossztól.

(Folyt. köv.)

Pattantyúk.

Magyar házi szótár.

Karmonádli, Koffer, Eszceig, Sprudlizni, Echt, Halbszeitli, Ferbli, Firtli, Sintér, Schnepf, Katzenjammer, Schlussband, Schubeiger, Herzich, Zart, Copf, Krágli, Sztizbad, Damhiter, Spiegelbad, Schnitzli, Spalet, Saft, Vorhaus, Szekiroz, Hetz, Wandkorb, Kamásni, Schutzihedli, Jäger, Cüg, Drukkolni, Heklizni, Merkölmi, Colstokk, Slingölmi, Lajbli, Másli, Griffli, Vixleder, Snapsz, Simfölni, Svercölmi, Cvikker, Spieli, Fecher, Pakli, Kisztili, Tandler, Zech, Krenvirstli, Spínót, Gerstli, Grisz, Schublud, Fájni, Snassz, Muszaj, Mándli, Nachguss, Oberst, Firhang, Teppech, Dinsztölmi, Fásli, Vekni, Schlager, Strupfli, Hozentráger, Mieder, Kleiderstock, Patzlizni, Koch, Sparherd, Windovni, Luftloch, Slafoek, Stiekölmi, Schlepp, Spulni, Pertli, Sámli, Strimfli, Falkedli, Schuszer, Tislér, Slukedli, Stifletli, Spékölmi, Vorhemet, Butter, Partwisch, Nachkasztili, Serbli, Rasztili, Paulleck, Rerni, Tupfni, Perlmutter, Weidling, Hackstock, Milichpört, Danszt, Cuspeiz, Auflag, Garnirung, Vergli, Kelnér, Munstikli, Aufsatz, Pitli, Pintli, Kitli, Klinker, Dekli, Auslag, Prézli, Spiller, Lump, Stekli, Pemzli, Stimölmi, Patzoi, Reibölmi, Putzölmi, Tasztni, Strumpf-pándli, Vukli, Smarni, Lokni, Spritzer, S'lbac, Bakter, Flaszter, Vixelés, Cäger, Schnekli, Pudli, stb.

Mutató

a „Zombor és Vidéke“ vasárnapi tárcájából.	Lisznyay Kálmán költeményeiből.
Álom és bánat.	Kérdeztem a rózsát.
Kérdeztem a rózsát, Valjon mit álmadott? S elpirulva felett: Sugárt és harmatot.	Kérdeztem a rózsát, Valjon mit álmadott? S elpirulva felett: Sugárt és harmatot.
S alig hogy kimondá Beteljesült alma: Meleg sugár csókja S harmat hullott rája.	S alig, hogy kimondá, Beteljesült alma: Meleg sugár sütött S harmat hullott rája.
Én is megálmodtam, A sugárt s harmatot; És im valóva lett, Mit lelkeim álmadott.	— Én is azt álmodtam, Sugárt és harmatot: S alig, hogy kimondtam Szembenem ragogott.
Szememben fénylett a Bubárat harmatja — S a remény sugara Szívem csalogatja.	Szememben fénylett a Bubárat harmatja: S a remény sugara Szívem csalogatja!
Stern Samu.	Lisznyay Kálmán.

Már most kérdés:

Lisznyay Kálmán változtatta-e nevét Stern Samura, vagy elég — két nagy elme találkozott?

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNAR ISTVÁN LAJOS. Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

GRANICHSTÄDTEN

TESTVÉREK

Budapestről, Kristóftér 2. sz.

A j a n l j á k

jól berendezett raktárakat mindennemű

arany, ezüst, ékszer és zsebórákban.

Eladási helyiség: „Vadászkürt“ szállodában 3. sz. szoba.

Itt időzés csak néhány nap.

REGÉNYVILÁG.

Képes szépirodalmi lapok a művelt közönség számára. III. évfolyam.

Ha van szépirodalmi vállalat, mely a közönség legnagyobb mérvű pártfogására és hathatós támogatására érdemes, úgy a „REGÉNYVILÁG” — legkiválóbb szépirodalmi szellemi találkozója — ezek között az első helyet foglalja el. A hazai sajtó e vállalatot létezésének első pillanatától fogva mint hazai regényirodalmunk újjáélesztőjét üdvözölte és hogy mennyire felelt meg a „Regényvilág” a hozzá kötött magas igényeknek, bizonyítja az eredeti jeles regények szép száma, mely e vállalat keretén belül rövid 2 év alatt napvilágra jött. Jókai Mór, Abonyi Lajos, Tolnai Lajos, P. Szathmáry Károly, Véka Lajos, ifj. Ábrányi Kornél, F.-né Gyujtó Izabella új regényei a „Regényvilág” hasábjain láttak napvilágot.

A most meginduló III-ik évfolyam első számában megkezdjük:

JÓKAI MÓR „Minden poklokban keresztül” e. nagyobb regényét Budai László eredeti képeivel illusztrálva; — MIKSZÁTH KÁLMÁN „A mi hőseink” e. rajzciklusát, és BENICZKY-BAJZA LENKE „Tévesztett utak” e. eredeti regényét, és a világhírű humorista

Mark Twain legújabb művét, „Oldus és királyfi” e. robinsonadóját Fái J. Béla gondos fordításában. — Ezeknek befejeztével közölni fogja: Mikszáth Kálmán, jeles írónk „AZ UTOLSÓ KALODA” e. humoros regényét, az elbeszéléseiről híres elbeszélő első regényét; Véka Lajos, jeles regényírónk „Pali bácsi” e. új regényét; Ötvös Adolf, jeles kritikusunk első szépirodalmi művét, „Himfy halála” e. regényét; Gabányi Árpád „Egy krajoár emlékirata” e. humoros novella-ciklusát.

Ezeket kívül a legújabb és legkiválóbb világirodalmi regények látnak napvilágot a „Regényvilág”-ban, mely apróbb tárcaközleményeivel és változatos tartalmával mindenképpen törekszik a művelt közönség jogos igényeit kielégíteni — Dacára kiváló jeles tartalmának és szép kiállításának, a „Regényvilág” a legolcsóbb magyar szépirodalmi közlöny.

Egy-egy füzet ára 15 kr.

Előfizetési ára: negyedévre 1 ft 95 kr., félévre 3 ft 90 kr., egész évre 7 ft 80 kr.

Megrendelhető minden honi könyvkereskedésben és egyenesen a kiadóhivatalban:

RÉVAI TESTVÉREK könyvkiadóhivatala. Budapest, IV. ker. Váci-utca 11. szám alatt.

Mutatványszámot bárkinek ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

71. szám.
iskolasz. 1882.

Pályázati hirdetés.

Zombor szab. kir. vár. róm. kath. iskolaszéke részéről egy tanyai vegyes osztályú tanítói állomásra pályázat hirdettek, mely 300 forintnyi évi fizetés, egy szoba és konyhából álló lakás, és 500 öfű konyhakertből álló javadalmazással van ellátva és folyó évi december 1-én lesz elfoglalandó.

Csak okleveles, magyar- és dalmátnyelvben teljesen jártas tanítók vagy tanítónők pályázhatnak azon megjegyzéssel, hogy az ismétlődő iskoláért külön díj nem jár, — a végleges megerősítés pedig csak egy évi sikeres működés után fog megtörténni.

A folyamodványok kellőleg felszerelve (melyekhez az eddigi működést kimutató bizonyítványok is csatolandók) legkésőbb f. évi november hó 15-ig a zombori róm. kath. iskolaszékre címezve alulírottakhoz Zomborba (Bács-Bodrogh megye) küldendők.

Kelt Zomborban 1882. évi szeptember 21-én tartott róm. kath. iskolaszéki ülésben.

Szlávy Ferenc s. k.,
iskolaszéki jegyző

1-1.

Fejér Gyula s. k.,
iskolaszéki elnök.

1665. szám.
I. 1882.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

Alulírt község előjárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Nemes-Militics község tulajdonához tartozó **korcsmáltatási jogok** 1883. évi január hó 1-ső napjától számítható három egymás után következő évekre **f. é. október hó 22-én d. u. 3 órakor** Nemes Militics község házában megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fognak adni.

A bérletre vonatkozó feltételek a jegyzői hivatalban megtekinthetők.

Kelt Nemes Militicsen, 1882. október 1-én

Kaich József s. k. Ivánkovich Fülöp s. k.
jegyző. 3-2 kapitány.

Szilbás községében

240 frt évi fizetéssel **jegyzői gyakornok** kerestetik. — Kiszolgált avagy tartalékos katonák vagy honvédek előnyben részesülnek.

3-1

Árlejtési hirdetés.

A zombori m. kir. Jósággazgatóságnál 1882. évi október hó 19-én délelőtt 10 órakor a m. kir. jósággazgatóság iroda helyiségében nyilvános árlejtés fog tartatni, a kulai sörház tetőzet helyreállítása iránt 3079 frt 93 kr. kikiáltási ár mellett. Miről a vállalkozni kívánók azon kérelemmel értesítettek, hogy magukat 307 forint o. é. bántpénzzel ellátva a nyilvános versenyen megjelenni, avagy írásbeli zárt ajánlatukat 50 kros o. é. bélyeggel és 307 forint o. é. bántpénzzel ellátva, továbbá kitéve azt, hogy az árlejtési feltételeket ismerik és azoknak magukat alávetik, az árlejtést megelőző napig a zombori m. k. jósággazgatóság (Bács-Bodrogh megyében Zomborban) főnökénél, illetőleg az árlejtés megkezdéseig az árlejtő bizottságnál benyújtani sziveskedjenek.

Az árlejtési feltételek a zombori m. kir. Jósággazgatóság kiadó hivatalában a rendes hivatalos órák alatt naponként betekintheők.

Utó- vagy hiányosan kiállított ajánlatok nem vétetnek tekintetbe.

A magy. kir. Jósággazgatóság

Zomborban 1882. évi október hó 6-án.

212. szám.
1882.

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 4563./polg. 1882. számú végzése által Singer M. fia végrehajtató javára Hingl A. Gusztáv ellen 341 frt 34 toke, ennek 1882. év június hó 22. napjától számítható 6% kamatai és eddig összesen 55 frt perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 354 frtra becsült rőföskereskedői árucikkekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3822./polg. 1882. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Feketehegyen a község házában leendő eszközzésére 1882. évi október hó 12-ik napjának délutáni 2¹/₂ órája határidőül kitétetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Kulán, 1882-ik évi október hó 2-án.

Zsambokrétly Ágoston,
kir. bírósági végrehajtó.

Leszállított tűzifaárak.

A közelgő téli időnyre szükségelt tüzelőanyag jutányos ár melletti beszerezhetése céljából közöljük leszállított árjegyzékünket azon megjegyzéssel, hogy tűzifánk **legjobb minősége** és **tömör rakása** miatt igen ajánlható, továbbá hogy nagyobb megrendeléseknél külön árkedvezményt nyújtani hajlandók vagyunk.

A vaspálya melletti raktárunkban:

4 köbmtr	I. r. tölgy hasábfá	11 frt	— kr.
4	„ „ szil	12	„ — „
4	„ „ eser	13	„ 50 „
4	„ tölgy dorongfa	8	„ 50 „
4	„ szil	9	„ — „

Az apatini hid mellett:

4 köbméter	puha hasábfá	7 frt	— kr.
2	„ rövid puhafa	3	„ 75 „

3-1

Roheim testvérek.

A legjobb
szivarka-papir
LE HOUBLON
fréle francia gyártmány.

Utánzóktól óvunk.
Ezen szivarka-papir csak akkor valódi, ha minden egyes papíron e bélyeg **LE HOUBLON**, és minden egyes carton az alóli óvjegy és aláírással van ellátva.

Prop^{te} du Brevet
Cawley & Henry, les seuls Fabricants, PARIS
Seuls Fabricants brevetés des Marques:
PAPIER ANANAS Couleur Malt
LE DRAPEAU NATIONAL Blanc ou Malt
Qualité supérieure Aux Armes de chaque Pays

22-17

Harlander kötőfonala és orsócérnája

(Strickgarn) 15-1 (Spulenzwirn),

A bécsi és párisi
világtárlaton a leg-
első díjakkal kitün-
tetett.

Kitünő minősége miatt
közkezdvelt.
A kötőfonal gyári jegye. Kaphatók a haza min-
den nagy- és forgalmas kis-kereskedésében.

Leánykák teljes ellátásra felvétetnek.

Alulírott bátorkodom a »Bácska« t. olvasóközönségével tudatni, miszerint lakásom **BUDAPESTEN, IV. kerület, Szerb- és Lipót-utca sarkán, 2. szám, II. emeleten van.** Minthogy igen közel lakom úgy a nyilvános polgári leányiskolákhoz, mint az Angolkisasszonyok zárdájához, szívesen felvállalok teljes ellátásra olyan leánykákat, a kiket szüleik a felsőbb kiműveltetés céljából taníttatni és neveltetni óhajtának Budapesten a fentnevezett iskolák valamelyikében, úgy nem különben a zenében.

Teljes ellátást és lelkiismeretes gondviselést ígérek havi 35 frt díjért.

Budapesten, 1882. okt. 1.

1-1

Mély tisztelettel

Mokry Amália.

Csókás Flórián

szijgyártó Zomborban. (Jakobcsics Mihály úr házában.)

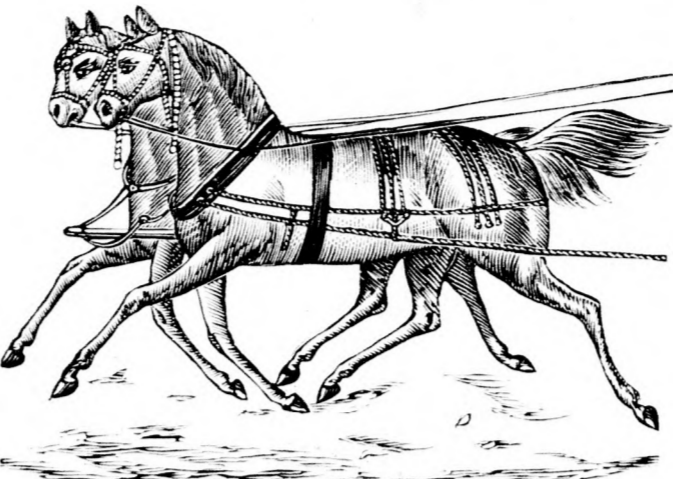
Tisztelettel jelentem a n. é. közönségnek, hogy üzletemben mindennemű **lőszerszám, lovagló- és vadászeszközök, lokefék, hajtó- és lovagló ostorok,** továbbá **mindenféle nyergek, kocsi-kefék** és igen finom **bőr fénymáz** a legjutányosabb árak mellett kaphatók.

Ajánlatomul vagyok bátor felemlíteni, miszerint gyártmányaimból a következő nagyb. úri vevőknek volt szerencsém szolgálni:

Dr. Pávlovits Simon, Falcione Gusztáv, Dr. Stojkovits Péter, Preszly János, Dr. Spitzer Mór, Gaál János, Ertl János, Vujevics Zakár, Gfeller Ernő stb. stb.

Műhelyemben minden szijgyártó munka igen olcsó árak mellett készíttetik, kérem tehát a n. é. közönséget engem b. megrendeléseivel megbízni, miután azok le-
szek, hogy minden megbízásnak a legnagyobb pontossággal eleget tegyek 3-3

Teljes tisztelettel

Csókás Flórián.

Nagy választékú raktár fűszeres, norinbergi és rövid-árucikkben.

Ajánlom a megyei gazdasági egyesület tavali kiállításán is kitüntetett

saját gyártmányú
ECETSZESZEMET

a t. gazdasszonyok figyelmébe.

Boltomban mutathatok két éves ugorkát és paprikát, mely ecetem kitünő minőségéről tanuskodik.

Háromszoros ecetszesznek literje 12 kr. Ebből egy liter kétannyi vízzel föleresztve, a legjobb tartós ecetet adja.

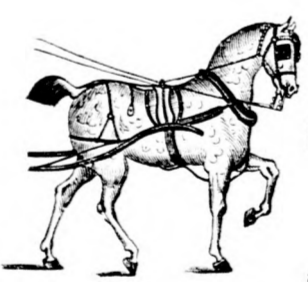
Ecetnek literje 5 kr.

ENGEL ADOLF,

kereskedő az „Elefánt” szálló átellenében.

Nagy választék mindennemű kézi kosarakban, olcsó árak mellett.

Nagy választékú raktár fűszeres, norinbergi és rövid-árucikkben.

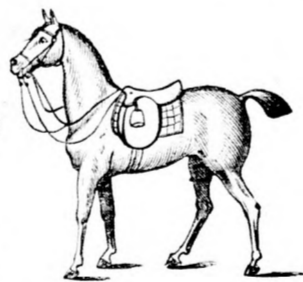

KLAPKA JÁNOS

szij-, nyeregyártó, bőröndös | Riemer, Sattel und Taschen

BUDAPEST

VIII. külső stáció-utca 3. | VIII. külső Stationengasse 3.
a Józsefvárosi templom mellett. | nächst der Josefstädter Kirche.

Ajánlja a nagyérdemű közönségnek gazdagon felszerelt raktárából: mindennemű lőszerszámait, lovagló-, uti- és vadászeszközeit, ló-pokróc, ló- és kocsi-kefék, lövkarók, özbörök, szivacsok, sarkantyúk, érc-zablak, szánszerszám-csengők, hajtó- s lovagló-ostorok minden nemét, azonkívül a

legfinomabb bőrlak

is kapható s általában minden a legjutányosabb áron.

3-3

Alulírottak a legjobb hírnévben, és a 40 év óta fenálló néhai

POPITS ISTVÁN

„fűszer- és gyarmatárú-kereskedését” Zomborban

átvettük. Iparkodásunk oda irányul, ezen üzlet nagybecsű hírnévét továbbra is fen- tartani, a minek fenállása óta szakadatlanul örvendett, — ennek folytán azon kelle- mes reménnyel kecsegtetjük magunkat, hogy az jövőre nézve is azon bizalomban részesülend, a melyben mai napig általánosan részesült.

Bátorkodunk azért dústartalmú **árú-raktárunkat**, mindennemű **fűszer- és gyarmatárúinkat, idei töltésű ásványvizeinket, bel- és külföldi borainkat** sat. lehetőleg **olcsó árakon** ajánlani.

Kiváló tisztelettel

HRABOVSKY és SZTRILICH.

10-7

Zomborban Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER

legtisztább égvényes

SAVANYU-KÚT

legjobb Aszali-és üdítő ital,

kitünő hatásának bizonyított köhögésnél, gége bajoknál, gyomor-és hólyag hurutnál.

ÉDECSEK (az emésztés elősegítésére).

Mattoni Henrik, Karlsbadban (Csehország).

Csak az a valódi, melynek címe Mattoni és dugaszolása a mellékelt felirattal meg- egyező, azért különös figyelemre méltan- dandó.

MATTONI'S
GISSHÜBLER

40-31

4264. és 4265. sz.

k. ü. 1882.

Árlejtés.

A zombori kir. ügyészség felügyelete alatt álló zombori kir. törvényszéki fogház s ideiglenes börtön, az apathini, hódásági és kulai kir. járásbírósi fog- házak és a szóntai rabmunkaházban elhelyezett rabok s foglyok 1883 évi élelmezésének biztosítására f. évi október hó 15-én d. e. 9 órakor a zombori kir. ügyész- ség hivatalos helyiségében zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött árlejtés fog tartatni.

Az árlejtés mindenek előtt a fennebb elősorolt letartóztatási helyek együttes — kellő eredmény el nem érése esetén egyenkénti — élelmezésének bérbe adá- sára irányuland.

Bánatpénz az összes fogházak együttes élelmezé- sének vállalkozásánál 775 frt, külön a zombori kir. törvényszéki fogház és ideiglenes börtönnél 500 frt, az apathini, hódásági és kulai kir. járásbírósi foghá- zaknál egyenként 25-25 frt, végül a szóntai rabmun- kaháznál 200 frt.

Az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt a zombori kir. ügyészségnél s fennebb megnevezett kir. járásbírósi fogházaknál megtekinthetők.

Felhívtnak a vállalkozni óhajtok, miszerint: sza- bályszerűen felszerelt, bélyegezett s bánatpénzzel ellá- tott zárt írásbeli ajánlataikat az árlejtési határidőig a zombori kir. ügyészségnek címezve nyújtásuk be, eset- leg a szóbeli árlejtésnél személyesen vagy meghatal- mazottjaik által jelenjenek meg.

Kelt Zomborban a kir. ügyészségnél 1882. évi szeptember hó 16 ik napján.

Dobák Béla,
királyi ügyész.

3-3.

Teljesen új fűszer-állványok vagy azok egyes részei, fiókokkal vagy azok nélkül, valamint egy **ti- zedes mérleg** is jutányos áron kaphatók. — Közelebbi értesítést ad **Sztanojevits Simon Zombor- ban.** 3-3

Valódi

ORVOSI MALAGA-SECT

A klosterneuburgi csász. kir. borkiséleti állomás vegy- elemzése szerint

kitünő jó, valódi malaga,

mint kitünő erősítő-szer elerőtlenedett be- tegek, üdülők, gyermekek stb. szá- mára, a **vérzegénység** és **gyomor- gyengeség** ellen legkitünőbb hatású. 1/2 és 1/4 eredeti palackokban s törvényesen be- jegyzett vedjegy alatt a

VINADOR SPANYOL BORKERESKEDÉSNEK

BÉCS HAMBURG

fr. 2.50 és fr. 1.30 eredeti árak mellett 6-4

Kapható: Sauerborn Károly gyógyszerárában Zomborban.

Alulírott ezennel közhírré te- szem, hogy a zombori határon Bility és Obzir pusztán, közel a nemes- militicsi vaspálya állomáshoz fekvő 412 kat. hold földet épületekkel, barom, gabona és vetéssel együtt, vagy a nélkül, szabadkézből eladni, vagy több évekre bérbe adni szán- dékozom. 3-2

Zombor, 1882. szept. 26.

Georgijevits János özvegye.

V.

Egy-
Fél-
Neg-
A
illet-
szere-
a

Egyes száma

Reform

vagyon. A talajviszo- rel term- közönség- lesi mód- ján terjes- termékek- járól a ga- Mind- egylet köz- a tagokka- lezi Mert- zott és es- valósítható- kodással, elérni.

Olyan egy jól te- Marat

A tal-

az egylet- tanácsesai- szerűleg a- sodosorban- munk egy- népszerűen- főntebb m- tetszés sze- közönség- nyújtani.

Azon-

— minde-

osztva, u.

szakaszok

És ez

mi ezenne

Osztá-

közlekedés

körre: du-

a budapes

Az e

második

Ezen-

torgalmi,

szerint ar

Ilyen hely

Temerin

helye: Sza

Palánka,

Titel, Zsa

Ezálta

pont kelet

Minde

és titkára,

leges visz

okszerű ja

Mind

s a közpo

tett lépés

sikeréről

valamiben

és kísérel

titkárai, m

Természet

körnek sza

mert a kö

ban széke

hatná.